

Grupa Kapitałowa "FERRUM" S.A.

ROCZNE SKONSOLIDOWANE

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

ZA OKRES 12 MIESIĘCY

ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016r.

Spis treści:

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
INFORMACJE DODATKOWE O PRZYJĘTYCH ZASADACH RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	9
1. Informacje ogólne	9
2. Skład Zarządu "FERRUM" S.A. oraz Rady Nadzorczej "FERRUM" S.A.	10
3. Podstawa sporządzenia	11
4. Metody wyceny aktywów i pasywów sprawozdania z sytuacji finansowej, przychodów i kosztów	12
5. Opublikowane interpretacje zatwierdzone przez UE i zastosowane przez Grupę	19
6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie zostały zastosowane przez Grupę	21
7. Korekty dotyczące sprawozdań lat poprzednich oraz zmiany prezentacji	23
8. Zarządzanie ryzykiem	23
9. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym	26
DODATKOWE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	27
Nota 1 / Wartości niematerialne /	27
Nota 2a / Rzeczowe aktywa trwałe /	28
Nota 2b / Rzeczowe aktywa trwałe /	29
Nota 3 / Instrumenty finansowe /	29
Nota 4 / Nieruchomość inwestycyjna /	30
Nota 5 / Zapasy /	31
Nota 6 / Należności handlowe oraz pozostałe należności /	32
Nota 7 / Środki pieniężne i ich ekwiwalenty /	33
Nota 8 / Kapitał podstawowy oraz akcje własne /	33
Nota 9 / Rezerwy na zobowiązania /	35
Nota 9a / Rezerwy na świadczenia pracownicze /	35

Nota 10 / Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania /	37
Nota 11 / Pochodne instrumenty finansowe /	39
Nota 12 / Kredyty i pożyczki /	39
Nota 13 / Przychody ze sprzedaży /	41
Nota 13 a / Przychody ze sprzedaży – struktura geograficzna /	42
Nota 14 / Koszty według rodzaju /	42
Nota 15 / Pozostałe przychody operacyjne /	42
Nota 16 / Pozostałe koszty operacyjne /	43
Nota 17 / Przychody i koszty finansowe /	43
Nota 18 / Odroczony podatek dochodowy /	43
Nota 19 / Podatek dochodowy /	44
Nota 20 / Zysk/strata na jedną akcję /	45
Nota 21 / Nota objaśniająca do rachunku przepływów pieniężnych /	46
Nota 22 / Aktywa i zobowiązania warunkowe /	46
Nota 23 / Informacje o znaczących zdarzeniach jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy nie uwzględnionych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat /	46
Nota 24 / Transakcje z jednostkami powiązаными /	47
Nota 25 / Dane dotyczące wynagrodzenia i pożyczki dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej /	48
Nota 26 / Informacja o umowach zawartych z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych /	49
Nota 27 / Zatwierdzenie sprawozdania finansowego /	49
Nota 28 / Działalność zaniechana /	49
Nota 29 / Informacje dotyczące segmentów działalności /	49

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31.12.2016 r.	Stan na 31.12.2015 r.
AKTYWA			
I. Aktywa trwałe		167 755	171 769
1. Aktywa niematerialne	1	4 449	5 636
2. Rzeczowe aktywa trwałe	2ab	104 084	104 436
3. Nieruchomości inwestycyjne	4	57 961	57 944
4. Inwestycje w jednostki stowarzyszone		-	-
5. Inne należności długoterminowe	6	1 261	3 753
II. Aktywa obrotowe		96 757	90 949
1. Zapasy	5	47 694	40 460
2. Należności z tytułu dostaw i usług	6	32 643	31 147
3. Pozostałe należności	6	12 321	13 571
4. Pochodne instrumenty finansowe	10	-	-
5. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	7	4 099	5 771
Aktywa razem		264 512	262 718
PASYWA			
I. Kapitał własny	8	48 502	47 993
1. Kapitał akcyjny		75 839	75 839
2. Akcje własne		-12 899	-12 899
3. Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej		10 449	65 051
4. Pozostały kapitał zapasowy		9 149	9 149
5. Kapitał rezerwowy		19 851	19 851
6. Kapitał z aktualizacji wyceny		2 548	2 548
7. Pozostały kapitał		-351	-80
8. Zyski zatrzymane oraz niepokryte straty		-56 084	-111 466
II. Zobowiązania długoterminowe		14 708	99 297
1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	4 998	4 104
2. Długoterminowe rezerwy na świadczenia pracownicze	9a	3 835	3 158
3. Kredyty i pożyczki	12	-	46 643
4. Inne zobowiązania długoterminowe	10	1 268	1 737
5. Zobowiązania finansowe długoterminowe	10	4 607	43 655
III. Zobowiązania krótkoterminowe		201 302	115 428
1. Krótkoterminowe rezerwy na świadczenia pracownicze	9a	1 280	1 320
2. Krótkoterminowe rezerwy na zobowiązania	9	111	187
3. Kredyty i pożyczki	12	68 970	23 035
4. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	10	67 442	53 350
5. Pozostałe zobowiązania	10	18 518	19 168
6. Pochodne instrumenty finansowe	11	31	300
7. Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	10	19	-
8. Zobowiązania finansowe krótkoterminowe	10	44 931	18 068
Pasywa razem		264 512	262 718

Noty przedstawione na stronach 9-50 stanowią integralną część niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Katowice, 28.04.2017 r.

Sporządził

Główny Księgowy
B. Sterkowicz
Barbara Sterkowicz

Prezes Zarządu
Dyrektor Zakładu
K. Kasprzycki
Krzysztof Kasprzycki

Zarząd
Wiceprezes Zarządu
ds. Finansowych i Restrukturyzacji
G. Kowalik
Grzegorz Kowalik

Wiceprezes Zarządu
Dyrektor ds. Handlu
W. Kasztalski
Włodzimierz Kasztalski

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

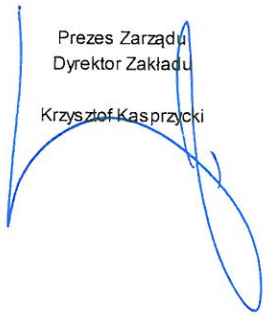
	Nota	Kwota za okres	Kwota za okres
		od 01.01 do 31.12.2016r.	od 01.01 do 31.12.2015r.
Działalność kontynuowana			
I. Przychody ze sprzedaży	13	308 834	311 374
1. Przychody ze sprzedaży produktów	13	291 999	250 825
2. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	13	16 835	60 549
II. Koszt własny sprzedaży	14	277 509	288 722
1. Koszt własny sprzedanych produktów	14	263 137	229 624
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	14	14 372	59 098
III. Zysk brutto ze sprzedaży		31 325	22 652
IV. Pozostałe przychody operacyjne	15	5 423	840
V. Koszty sprzedaży	14	4 960	6 030
VI. Koszty ogólnego zarządu	14	21 155	20 762
VII. Pozostałe koszty operacyjne	16	4 228	48 670
VIII. Zysk (strata) z działalności operacyjnej		6 405	-51 970
IX. Przychody finansowe	17	1 899	1 833
X. Koszty finansowe	17	6 431	7 973
XI. Zysk (strata) przed opodatkowaniem		1 873	-58 110
XII. Podatek dochodowy	18,19	1 093	-8 452
- podatek bieżący		135	-
- podatek odroczony	18,19	958	-8 452
XIII. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		780	-49 658
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	20	23 156 866	23 156 866
Zysk(strata) na jedną akcję zwykłą	20	0,03	-2,14
Podstawowy/rozwodniony (w PLN)			
Zysk(strata) netto z działalności kontynuowanej przypadające:			
Właścicielom podmiotu dominującego		780	-49 658
Udziałowcom niekontrolującym		-	-

Noty przedstawione na stronach 9-50 stanowią integralną część niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Katowice, 28.04.2017 r.

Sporządził
Główny Księgowy

Barbara Sterkowicz

Prezes Zarządu
Dyrektor Zakładu

Krzysztof Kasprzycki

Zarząd
Wiceprezes Zarządu
ds. Finansowych i Restrukturyzacji

Grzegorz Kowalik

Wiceprezes Zarządu
Dyrektor ds. Handlu

Włodzimierz Kasztalski

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

		Kwota za okres od 01.01 do 31.12.2016 r.	Kwota za okres od 01.01 do 31.12. 2015 r.
I	Zysk (strata) netto	780	-49 658
II	Inne całkowite dochody podlegające przekwalifikowaniu w wynik finansowy	-	-
III	Inne całkowite dochody nie podlegające przekwalifikowaniu w wynik finansowy	-271	-80
1	Inne całkowite dochody przed opodatkowaniem		
	- Przeszacowanie zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych	-334	-99
2	Podatek dochodowy od składników innych całkowitych dochodów ogółem	-63	-19
3	Razem inne całkowite dochody po opodatkowaniu	-271	-80
IV	Całkowite dochody po opodatkowaniu ogółem	509	-49 738
	Całkowite dochody ogółem przypadające: Właścicielom podmiotu dominującego Udziałowcom niekontrolującym	509	-49 738

Noty przedstawione na stronach 9-50 stanowią integralną część niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Katowice, 28.04.2017 r.

Sporządził

Główny Księgowy
Barbara Sterkowicz
Barbara Sterkowicz

Prezes Zarządu
Dyrektor Zakładu
Krzysztof Kasprzycki
Krzysztof Kasprzycki

Zarząd
Wiceprezes Zarządu
ds. Finansowych i Restrukturyzacji
Grzegorz Kowalik
Grzegorz Kowalik

Wiceprezes Zarządu
Dyrektor ds. Handlu
Włodzimierz Kasztalski
Włodzimierz Kasztalski

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał akcyjny	Akcje własne	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostały kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Pozostały kapitał	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Za okres 01.01.-31.12.2015 r.									
Stan na 01.01. 2015 r.(zatwierdzone)	75 839	-12 899	65 051	3 462	9 149	19 851	-	-63 336	97 117
Korekta lat poprzednich				-914				1 528	614
Stan na 1 stycznia 2015 r. (przekształcone)	75 839	-12 899	65 051	2 548	9 149	19 851	-	-61 808	97 731
Zysk/strata netto za rok 2015 r.								-49 658	-49 658
Przeszacowanie zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych							-99	-	-99
Podatek dochodowy odroczone z tyt. przeszacowania świadcz. pracow.							19	-	19
Razem całkowite dochody za 2015 r.	0	0	0	0	0	0	-80	-49 658	-49 738
Stan na 31 grudnia 2015 r.	75 839	-12 899	65 051	2 548	9 149	19 851	-80	-111 466	47 993
Za okres 01.01.-31.12.2016 r.									
Stan na 1 stycznia 2016 r.	75 839	-12 899	65 051	2 548	9 149	19 851	-80	-111 466	47 993
Zysk/strata netto za rok 2016r.								780	780
Przeszacowanie zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych							-334	-	-334
Podatek dochodowy odroczone z tyt. przeszacowania świadcz. pracow.							63	-	63
Pokrycie straty za 2015 r.			-54 602					54 602	
Razem całkowite dochody za 2016 r.	0	0	-54 602	0	0	0	-271	55 382	509
Stan na 31 grudnia 2016 r.	75 839	-12 899	10 449	2 548	9 149	19 851	-351	-56 084	48 502

Noty przedstawione na stronach 9-50 stanowią integralną część niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Katowice, 28.04.2017 r.

Sporządził
Główny Księgowy
Barbara Sterkowicz
Barbara Sterkowicz

Prezes Zarządu
Dyrektor Zakładu
Krzysztof Kasprzycki

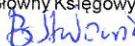
Zarząd
Wiceprezes Zarządu
ds. Finansowych i Restrukturyzacji
Grzegorz Kowalik

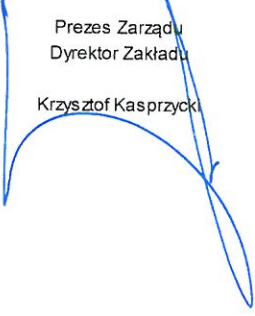
Wiceprezes Zarządu
Dyrektor ds. Handlu
Włodzisław Kaszalski

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Kwota za okres od 01.01 do 31.12.2016 r.	Kwota za okres od 01.01 do 31.12.2015 r.
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Zysk (strata) brutto	1 873	-58 110
II. Korekty razem	15 930	79 777
1. Amortyzacja	13 169	12 008
2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	-	-2
3. Odsetki i udziały w zyskach	4 148	4 610
4. (Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	-43	-36
5. Zmiana stanu rezerw	561	-102
6. Zmiana stanu zapasów	-7 234	11 373
7. Zmiana stanu należności	912	50 083
8. Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów	4 809	1 761
9. Podatek dochodowy zapłacony	-106	-
10. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-	-
11. Rozliczenie instrumentów pochodnych	-268	82
12. Inne korekty	-18	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II) - metoda pośrednia	17 803	21 667
B. Przepływy środków pieniężnych działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	1 967	1 934
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	130	417
2. Wpływ aktywów finansowych z tyt. spłaconych pożyczek z pozostałych jednostek	1 837	1 517
3. Inne wpływy inwestycyjne - rozliczenie zakupu środków trwałych	-	-
II. Wydatki	6 697	2 587
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	6 697	2 587
2. Wydatki na aktywa finansowe, w tym	-	-
- w jednostkach powiązanych	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	-4 730	-653
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	18 927	25 503
1. Sprzedaż akcji własnych	-	-
2. Kredyty i pożyczki	18 927	25 503
II. Wydatki	33 672	44 846
1. Spłaty kredytów i pożyczek	24 787	36 298
2. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	4 737	3 938
3. Odsetki	4 148	4 610
4. Nabycie udziałów (akcji) własnych	-	-
5. Inne wydatki finansowe	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	-14 745	-19 343
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	-1 672	1 671
E. Zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	-1 672	1 673
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	2
F. Środki pieniężne na początek okresu	5 771	4 098
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D)	4 099	5 771

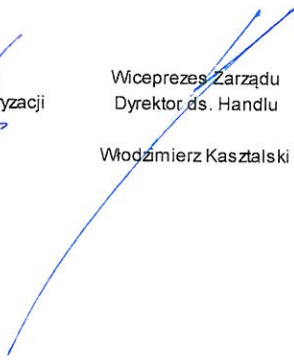
Noty przedstawione na stronach 9-50 stanowią integralną część niniejszego rocznego sprawozdania
Katowice, 28.04.2017 r.

Sporządził
Główny Księgowy

Barbara Sterkowicz

Prezes Zarządu
Dyrektor Zakładu

Krzysztof Kasprzycki

Zarząd
Wiceprezes Zarządu
ds. Finansowych i Restrukturyzacji

Grzegorz Kowalik

Wiceprezes Zarządu
Dyrektor ds. Handlu

Włodzimierz Kasztalski

INFORMACJE DODATKOWE O PRZYJĘTYCH ZASADACH RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Podstawowe informacje o podmiocie sporządzającym skonsolidowane sprawozdanie finansowe: "FERRUM" S.A. jest spółką akcyjną notowaną na Giełdzie Papierów Wartościowych w Polsce.

"FERRUM" Spółka Akcyjna (do 24.01.2005r. "Huta Ferrum" S.A)

ul. Porcelanowa, nr 11, kod 40-246, poczta Katowice, jest zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Katowicach Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem **KRS: 0000063239**,

- **PKD: 2420Z** Produkcja rur stalowych,

- **sektor** wg klasyfikacji GPW w Warszawie: **przemysł metalowy**,

Spółka została utworzona w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Huta „Ferrum” w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w oparciu o art.7 ustawy o Narodowych Funduszach Inwestycyjnych, w dniu 8 marca 1995r. na czas nieokreślony.

"FERRUM" S.A. jest jednostką dominującą. W skład grupy kapitałowej wchodzi następujące spółki:

- "FERRUM" S.A. - jednostka dominująca wyższego szczebla,
- ZKS FERRUM S.A. – jednostka zależna bezpośrednio kontrolowana przez jednostkę dominującą,
- FERRUM Marketing Sp. z o.o. – jednostka zależna bezpośrednio kontrolowana przez jednostkę dominującą,
- Walcownia Blach Grubych Batory Sp. z o.o. – udział pośredni spółka w 100% zależna od ZKS FERRUM S.A.

W dniu 23 stycznia 2017 roku Spółka ZKS FERRUM S.A. sprzedała do Ferrum S.A. 100% udziałów w Walcowni Blach Grubych Batory Sp. z o.o.

Jednostka dominująca posiada 100% akcji/udziałów w jednostkach zależnych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według stanu na 31 grudnia 2016 roku obejmuje okres od 01 stycznia do 31 grudnia 2016 roku oraz dane porównywalne według stanu na 31 grudnia 2015 roku oraz za okres od 01 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień 31 grudnia 2016 roku w Jednostce dominującej skumulowana strata netto za bieżący rok oraz straty z lat ubiegłych przekraczają sumę kapitałów zapasowego i rezerwowego oraz jedną trzecią kapitału zakładowego, co zgodnie z art. 397 Kodeksu spółek handlowych powoduje konieczność zwołania walnego zgromadzenia przez zarząd celem podjęcia uchwały, co do dalszego istnienia Spółki. Zdaniem Zarządu, pomimo spełnienia art. 397 Kodeksu spółek handlowych, nie istnieje znaczące ryzyko zagrożenia kontynuowania działalności.

W roku 2016 Ferrum osiągnęło dodatni wynik z działalności operacyjnej w wysokości 503 tys. zł, a wartość EBITDA przekroczyła 10,5 mln zł. Są to najlepsze wyniki od 4 lat. W opinii Zarządu poprawa wyników Ferrum ma charakter trwały i wynika zarówno z sytuacji rynkowej jak i działań podjętych przez Ferrum w ostatnich latach. Warto podkreślić, że również Grupa Kapitałowa Ferrum wypracowała EBITDA na najlepszym od roku 2012 poziomie 19,6 mln zł. Znaczący wkład miał Zakład Konstrukcji Spawanych, dla którego jednostkowa wartość EBITDA wyniosła 8,7 mln zł.

Do rozwiązania pozostają oczywiście bieżące problemy wynikające z braku kapitału obrotowego i konieczności spłaty zobowiązań finansowych. Zarząd Grupy jest w bieżącym kontakcie z wierzycielami finansowymi i dostawcami.

W ramach rozmów prowadzonych z wierzycielami finansowymi, których wierzytelności objęte są Ugodami z 23 grudnia 2015 roku, uzgodniono przesunięcie spłaty rat zobowiązań w kwocie 12,7 mln zł na 31 maja 2017 roku. Decyzję o przesunięciu terminu płatności podejmowały: Bank Millennium i dwaj nowi wierzyciele finansowi- Fundusz CC94 FIZAN i Mezzanine Fundusz Inwestycyjny, które nabyły wierzytelność odpowiednio od mFactoring i ING Bank Śląski.

Wszyscy ww. wierzyciele zadeklarowali gotowość rozmów o kompleksowej, długoterminowej restrukturyzacji zobowiązań finansowych FERRUM. Ponadto Fundusz Inwestycyjny CC94 wyraził gotowość uczestnictwa w restrukturyzacji finansowej, która powinna obejmować redukcję długu finansowego Jednostki Dominującej poprzez konwersję części posiadanych wierzytelności na kapitał w wyniku objęcia akcji w podwyższonym kapitale zakładowym Ferrum oraz pozyskanie dodatkowego finansowania kapitału obrotowego. Rozmowy z wierzycielami finansowymi trwają. Zarząd Grupy oczekuje podpisania kompleksowych umów restrukturyzacyjnych w perspektywie najbliższych tygodni.

W celu pozyskania dodatkowych środków i poprawy płynności Ferrum prowadzi również aktywnie działania, których celem jest sprzedaż aktywów nieprodukcyjnych. Szczególne znaczenie może mieć sprzedaż

nieruchomości inwestycyjnej, której wartość bilansowa przekracza 50 mln zł. Zatrudniony przez Grupę doradca sporządził memorandum inwestycyjne, które na początku tego roku wysłane zostało do zidentyfikowanych przez doradcę inwestorów. Aktualnie trwają rozmowy z inwestorami. Wstępne zainteresowanie wyraziły 4 podmioty.

Celem Zarządu jest przygotowanie struktur Spółki do oczekiwanego, dalszego wzrostu zamówień na wyroby i usługi oferowane przez FERRUM S.A. i wynikająca z tego poprawa wyników w roku 2017 i kolejnych latach. W tym celu Zarząd Spółki zamierza kontynuować działania, których przedmiotem jest:

- restrukturyzacja istniejących zobowiązań finansowych i handlowych,
- pozyskanie nowego finansowania,
- przygotowanie struktur Spółki do oczekiwanego, dalszego wzrostu zamówień na wyroby i usługi oferowane przez Grupę,
- poprawa wyników finansowych Spółek w roku 2017 i kolejnych.

Spółka Dominująca jest właścicielem 1.386.386 akcji własnych, których wartość rynkowa to ok 5,2 mln zł. Zgodnie z decyzją Zarządu Grupy, zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą, akcje te zostały przeznaczone do zbycia.

Zdaniem Zarządu przedstawiony powyżej zarys planu działań restrukturyzacyjnych zapewni Grupie stabilizację sytuacji finansowej zarówno w perspektywie krótko, jak i długoterminowej oraz rozwiąże problem zaległości płatniczych Grupy wobec kontrahentów handlowych przy jednoczesnym zapewnieniu stabilności relacji Spółki z dostawcami.

Biorąc pod uwagę powyższe Zarząd Jednostki Dominującej postanowił sporządzić sprawozdanie finansowe przyjmując zasadę kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości w niezmnieszonej istotnie zakresie. Sprawozdanie finansowe nie uwzględnia korekt wyceny aktywów i zobowiązań, które byłyby konieczne, gdyby Grupa nie była w stanie kontynuować działalności.

2. Skład Zarządu "FERRUM" S.A. oraz Rady Nadzorczej "FERRUM" S.A.

Skład Zarządu "FERRUM" S.A. w 2016 roku był następujący :

- Konrad Milterski - Prezes Zarządu
- Włodzimierz Kasztalski - Wiceprezes Zarządu
- Krzysztof Kasprzycki - Wiceprezes Zarządu

Skład Zarządu „FERRUM” S.A. na dzień podpisania sprawozdań finansowych:

- Krzysztof Kasprzycki - Prezes Zarządu
- Włodzimierz Kasztalski - Wiceprezes Zarządu
- Grzegorz Kowalik - Wiceprezes Zarządu

Skład Rady Nadzorczej "FERRUM" S.A. w roku 2016 był następujący :

- Bogusław Leśnodorski - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Tomasz Ślęzak - Z-ca Przewodniczącego Rady Nadzorczej - pełni funkcję od 09.02.2016r
- Martyna Goncerz-Dachowska - Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Sławomir Bajor - Członek Rady Nadzorczej,
- Marcin Mosz - Członek Rady Nadzorczej- pełni funkcję od 09.02.2016r.,
- Krzysztof Mikuła - Członek Rady Nadzorczej- pełnił funkcję od 17.05.-28.12.2016r.,
- Mariusz Mirosławski - Członek Rady Nadzorczej – pełnił funkcję od 28.12.2016 r.,
- Tomasz Plaskura - Członek Rady Nadzorczej- pełni funkcję od 09.02.2016r.

W dniu 8 lutego 2016 roku rezygnację z pełnienia funkcji Sekretarza Rady Nadzorczej Spółki złożył Pan Piotr Chała oraz z Członka Rady Nadzorczej Pan Hubert Pietrzak.

W dniu 9 lutego 2016 roku Pan Lech Skrzypczyk złożył rezygnację z pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej Ferrum S.A..

W dniu 9 lutego 2016 roku powołano do składu Rady Nadzorczej Spółki Panów Tomasza Ślęzaka, Tomasza Plaskura i Marcina Mosza.

W dniu 8 marca 2017 roku rezygnację z funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej złożył Pan Bogusław Leśnodorski.

W dniu 16 marca 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki odwołała Pana Konrada Mitterskiego z funkcji Prezesa Zarządu Ferrum S.A.

W dniu 13 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza powierzyła Panu Krzysztofowi Kasprzyckiemu funkcję Prezesa Zarządu Ferrum S.A..

W dniu 13 kwietnia 2017 roku Rada Nadzorcza powołała z dniem 24 kwietnia 2017 roku Pana Grzegorza Kowalik do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych i Restrukturyzacji Ferrum S.A.

3. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej "FERRUM" S.A. zostało sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz związanych z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (UE).

Sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z zasadą kosztu historycznego za wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnej i instrumentów pochodnych, które są wycenione w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego zgodnie z określoną poniżej polityką rachunkowości.

Sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie sytuację finansową jednostki, efektywność finansową i przepływy pieniężne.

Za wartość godziwą uznaje się cenę, którą można uzyskać przy sprzedaży składnika aktywów lub zapłaconą w celu przeniesienia zobowiązania w zwyczajowej transakcji w głównym (lub najkorzystniejszym) rynku w dniu wyceny i na obecnych warunkach rynkowych, niezależnie od tego, czy cena jest bezpośrednio obserwowalna czy oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny. W wycenie do wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania, jednostka bierze pod uwagę właściwości danego składnika aktywów lub zobowiązań, jeżeli uczestnicy rynku podejmują te cechy pod uwagę przy wycenie aktywów lub zobowiązań na dzień wyceny. Wartość godziwą dla celów wyceny i / lub ujawniania informacji w sprawozdaniu finansowym jednostki ustala się na w/w podstawie, z wyjątkiem transakcji płatności w formie akcji, które są objęte zakresem MSSF 2, transakcji leasingowych, które są objęte zakresem MSR 17 jak i wycen, które mają pewne podobieństwa do wartości godziwej, ale nie są wartościami godziwymi takie jak cena sprzedaży netto zgodnie z MSR 2 czy wartość użytkowa zgodnie z MSR 36.

Ponadto, dla celów sprawozdawczości finansowej, wyceny w wartości godziwej są skategoryzowane według trzech poziomów w zależności od stopnia, w jakim dane wsadowe do pomiarów wartości godziwej są obserwowalne i od znaczenia danych wsadowych do wyceny w wartości godziwej jako całości. Poziomy te kształtują się w następujący sposób:

- Poziom 1: danymi wsadowymi są ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań, do których jednostka ma dostęp w dniu wyceny.
- Poziom 2: danymi wsadowymi są dane inne niż ceny notowane zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań, bezpośrednio lub pośrednio.
- Poziom 3: danymi wsadowymi są nieobserwowalne dane do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań.

Sporządzenie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach uznawanych za racjonalne w danych okolicznościach i stanowią podstawę do określenia wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, które nie wynikają bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczne wartości mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujmowana w okresie, w którym dokonano zmiany lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Osądy oraz szacunki dokonywane przez Zarząd jednostki dominującej, które mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, zostały przedstawione w notach informacjach objaśniających.

Przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego dokonano szacunków księgowych i założeń w szczególności przy określeniu kosztów amortyzacji środków trwałych i aktywów niematerialnych, wyceny zapasów, wyceny należności oraz nieruchomości inwestycyjnych, określenia wartości rezerw oraz wyceny aktywów i rezerwy z tyt. podatku odroczonego. Przyjęte założenia i szacunki księgowe mogą ulec zmianie w przyszłości, co może mieć istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy w przyszłych okresach.

Przyjęte założenia zostały opisane w punkcie 4 sprawozdania.

4. Metody wyceny aktywów i pasywów sprawozdania z sytuacji finansowej, przychodów i kosztów

Konsolidacja

Jednostki zależne to wszelkie jednostki w odniesieniu, do których Grupa ma prawo sprawowania kontroli.

Definicja kontroli zgodnie z MSSF 10 obejmuje trzy elementy:

1. władze nad podmiotem inwestycji (jednostką zależną),
2. ekspozycję lub prawo do zmiennych zwrotów wypracowanych w wyniku zaangażowania w dany podmiot inwestycji,
3. zdolność do sprawowania władzy inwestora w celu wpłynięcia na wysokość zwrotów wypracowanych przez podmiot inwestycji.

Wymienione elementy powinny być spełnione łącznie.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Eliminowane są przychody i koszty, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy. Eliminacji podlegają również niezrealizowane straty. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały dostosowane do zasad rachunkowości stosowanych przez Grupę.

Transakcje i salda w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji lub wyceny, jeżeli pozycje podlegają przeszacowaniu. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmują się w rachunku zysków i strat.

Zyski i straty na różnicach kursowych dotyczące działalności operacyjnej prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychody/koszty operacyjne, natomiast dotyczące działalności finansowej w pozycji przychody/koszty finansowe.

Pozycje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą funkcjonalną jednostki dominującej i jednostek zależnych jak również walutą prezentacji Grupy.

Poszczególne pozycje aktywów i pasywów oraz rachunku zysków i strat przelicza się na EURO z uwzględnieniem następujących kursów:

1) kursu obowiązującego na ostatni dzień każdego okresu

- 31.12.2015r. - kurs ogłoszony przez NBP - tabela 254/A/NBP/2015 z dnia 31.12.2015 tj. 4,2615 zł

- 31.12.2016r. - kurs ogłoszony przez NBP - tabela 252/A/NBP/2016 z dnia 31.12.2016 tj. 4,4240 zł

2) kursu średniego w każdym okresie, obliczonego jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie:

2015r. – 4,1848 zł

2016r. – 4,3757 zł

Do przeliczenia poszczególnych pozycji bilansu przyjęto kurs obowiązujący na ostatni dzień każdego okresu, czyli na dzień 31.12.2015 roku - 1 EUR = 4,2615 PLN, na 31.12.2016 roku - 1 EUR = 4,4240 PLN.

Do przeliczenia poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat przyjęto kurs średni w okresie (średnią arytmetyczną kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca), czyli za 12 miesięcy 2015 r. - 1EUR=4,1848 PLN, a za 12 miesięcy 2016 r. - 1EUR=4,3757 PLN.

Do przeliczenia poszczególnych pozycji rachunku przepływu środków pieniężnych przyjęto kurs średni w okresie (średnią arytmetyczną kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca), czyli za 12 miesięcy 2015 r. - 1EUR= 4,1848 PLN, a za 12 miesięcy 2016 r. - 1EUR=4,3757 PLN.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne ujmuje się początkowo w księgach według cen ich nabycia lub poniesionych na nie kosztów wytworzenia.

Stosowane roczne stawki amortyzacyjne dla wartości niematerialnych są następujące:

- prawo wieczystego użytkowania gruntu – 99 lat,
- koszty prac rozwojowych w ciągu – 10 lat,
- licencje, prawa autorskie i oprogramowanie komputerowe w ciągu - 2 lat,
- pozostałych wartości niematerialnych w ciągu - 5 lat

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartości niematerialne wykazywane są w wartości netto, to znaczy w wartości początkowej pomniejszonej o dokonane odpisy amortyzacyjne.

Nakłady na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu są prezentowane w pozycji wartości niematerialne w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i są pomniejszane o dokonane odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na mocy decyzji administracyjnej jest ujmowane wyłącznie w pozycjach pozabilansowych w wartości wynikających z wyceny będącej podstawą do naliczenia opłat za wieczyste użytkowanie i nie podlega amortyzacji.

Za wyjątkiem kosztów prac rozwojowych wszystkie wartości niematerialne wytworzone przez Grupę nie podlegają aktywowaniu i ujmowane są w zysku i stracie okresu, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione. Wartość niematerialną powstałą w wyniku prac rozwojowych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa posiada dokumentację potwierdzającą:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Aby ocenić, czy składnik wartości niematerialnych wytworzony przez Grupę spełnia kryteria dotyczące ujmowania, dzieli się proces powstawania aktywów na:

- etap prac badawczych; oraz
- etap prac rozwojowych.

Nie ujmuje się żadnego składnika wartości niematerialnych, powstałego w wyniku prac badawczych z uwagi na fakt, iż Grupa nie jest w stanie udowodnić istnienia składnika wartości niematerialnych, który będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Nakłady poniesione na prace badawcze ujmuje się w kosztach w momencie ich poniesienia.

Koszty prac rozwojowych są sumą nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy dany składnik wartości niematerialnych spełni ww. kryteria dotyczące ujmowania pozycji. Koszty te obejmują wszystkie nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez Zarząd.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe ujmowane są w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia. Na moment początkowego ujęcia środków trwałych ujmowane są przewidywane koszty ich demontażu, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje i których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania. Koszty finansowania

zewnątrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów.

Specjalistyczne znaczące części zamienne, których wykorzystania oczekuje się przez czas dłuższy niż jeden rok ujmuje się jako rzeczowe aktywa trwałe. Podobnie ujmuje się te części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem, które mogą być wykorzystywane jedynie dla poszczególnych pozycji rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe części zamienne oraz wyposażenie związane z serwisem wykazuje się jako zapasy i ujmuje w wyniku w momencie ich wykorzystywania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzację zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej na skutek likwidacji, sprzedaży, bądź wycofania z użytkowania.

Na dzień gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania ustalane są okres lub stawka i metoda jego amortyzacji oraz wartość końcowa.

Aktywa amortyzowane są poddawane przeglądowi pod kątem utraty wartości, jeżeli zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości wykazuje się w wysokości, o którą wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Dla potrzeb oceny utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, dla którego występują możliwe do zidentyfikowania przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

Niefinansowe aktywa, w odniesieniu do których uprzednio stwierdzono utratę wartości, ocenia się na każdy dzień bilansowy pod kątem występowania przesłanek wskazujących na możliwość odwrócenia dokonanego odpisu.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej, środki trwałe wykazane są w wartości netto, to znaczy w wartości początkowej pomniejszonej o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartość końcową oraz okres użytkowania składnika aktywów weryfikuje się co najmniej na koniec każdego roku finansowego.

Przykładowe okresy użytkowania są następujące:

--budynki	25 - 40 lat
-obiekty inżynierii lądowej	10 - 20 lat
-urządzenia techniczne i maszyny	3 - 50 lat
-środki transportu	3 - 16 lat
-komputery i instalacje komputerowe	3 lata

Zarządy Spółek dokonuje weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych podlegających amortyzacji. Na dzień bilansowy okresy użyteczności aktywów przyjęte przez Grupę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez aktywa w przeszłości.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna to nieruchomość (grunt, budynek lub część budynku albo oba te elementy), które Grupa traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści, przy czym nieruchomość taka nie jest:

- wykorzystywana w produkcji, dostawach towarów, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych ani też
- przeznaczona do sprzedaży w ramach zwykłej działalności.

Do wyceny nieruchomości inwestycyjnej Grupa stosuje model wartości godziwej. Oznacza to, że wartość godziwa nieruchomości to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji między uczestnikami rynku przeprowadzonej na zwykłych warunkach na dzień wyceny.

Szacunek wartości godziwej przeprowadza się na koniec roku, chyba, że w trakcie okresu zaistnieją zdarzenia lub okoliczności wskazujące na możliwość istotnej zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej.

Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym nastąpiła zmiana.

Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego która z kwot jest niższa.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Produkty gotowe oraz produkcję w toku wycenia się według rzeczywistego kosztu wytworzenia, na który składają się koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnione części kosztów pośrednich związanych z wytworzeniem danych produktów i produkcji w toku.

Rozchód wyrobów gotowych dokonuje się według cen przeciętnych tj. w wysokości średniej ważonej rzeczywistego kosztu wytworzenia stanu produktów na początek okresu sprawozdawczego i ich przychodów z produkcji w ciągu tego okresu.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej zapasy są wykazywane w wartości netto, to jest po pomniejszeniu o utworzone na nie odpisy aktualizujące.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia zapasów mogą nie być możliwe do odzyskania, jeżeli zapasy zostały uszkodzone, utraciły całkowicie lub częściowo swoją przydatność lub jeśli spadły ceny sprzedaży. Brak możliwości odzyskania ceny nabycia lub kosztu wytworzenia zapasów może także wynikać ze wzrostu szacowanych kosztów przygotowania sprzedaży lub szacowanych kosztów niezbędnych do doprowadzenia sprzedaży do skutku. W takiej sytuacji Grupa dokonuje odpisów aktualizujących na poziomie wartości netto możliwej do uzyskania.

Ponadto Grupa przyjmuje odpis aktualizujący w wysokości 50% dla zapasów zalegających od 1 do 2 lat oraz 75% dla zalegających powyżej 2 lat.

Instrumenty finansowe

1) Aktywa finansowe

Pożyczki i należności handlowe

Pożyczki i należności handlowe ujmuje się początkowo w wartości godziwej, a następnie wycenia się je według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, pomniejszając je przy tym o odpis z tytułu utraty wartości.

Grupa tworzy odpisy z tytułu utraty wartości należności handlowych, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Przesłankami wskazującymi, że należności handlowe utraciły wartość są np. poważne problemy finansowe dłużnika, prawdopodobieństwo, że dłużnik ogłosi bankructwo lub będzie podmiotem finansowej reorganizacji oraz istotne opóźnienia w spłatach.

Ocena pod kątem utraty wartości należności następuje w drodze przeglądu sald poszczególnych kontrahentów, bądź też grupy kontrahentów w przypadku, gdy pojedyncze salda kontrahentów nie są istotne, a grupa kontrahentów charakteryzuje się podobnym ryzykiem kredytowym.

Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych, natomiast odpisy dotyczące pożyczek do pozostałych kosztów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie. Kategoria ta obejmuje również instrumenty pochodne, o ile nie są przedmiotem rachunkowości zabezpieczeń. Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych lub trwałych w zależności od przewidywanego okresu rozliczenia instrumentu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są początkowo ujmowane w wartości godziwej, natomiast koszty transakcyjne stanowią koszt okresu.

Wycena na dzień bilansowy ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Powyższe zasady rachunkowości dotyczą także zobowiązań finansowych wyrażonych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niestanowiące instrumentów pochodnych instrumenty finansowe przeznaczone do tej kategorii albo niezaliczone do żadnej z pozostałych. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Zarząd nie zamierza ich zbyć w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujmują się w pozostałych całkowitych dochodach, z wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości różnic kursowych, do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach ujmują się w wyniku finansowym.

Środki pieniężne

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o wysokim stopniu płynności o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy. Kredyty w rachunku bieżącym są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako składnik krótkoterminowych kredytów i pożyczek w ramach zobowiązań krótkoterminowych.

2) Zobowiązania finansowe

Zobowiązania handlowe

Zobowiązania handlowe w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, zaś w okresie późniejszym wykazuje się je według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

Kredyty i pożyczki

Kredyty i pożyczki ujmują się początkowo w wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Kredyty i pożyczki są następnie wykazywane według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne), a wartością wykupu ujmują się metodą efektywnej stopy procentowej w zysku lub stracie przez okres obowiązywania odnośnych umów.

Opłaty zapłacone z tytułu udostępnienia kredytu ujmują się jako koszty transakcyjne kredytu w takim zakresie, w jakim jest prawdopodobne, że kredyt zostanie wykorzystany w całości lub w części. W tym przypadku opłaty odracza się do czasu wykorzystania kredytu. W takim zakresie, w jakim brak jest dowodów na prawdopodobieństwo wykorzystania całości lub części kredytu, opłata jest kapitalizowana jako zaliczka na poczet usług w zakresie płynności i amortyzowana w okresie kredytowania, do którego się odnosi.

Zobowiązania długoterminowe

Zobowiązania długoterminowe w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne, zaś w okresie późniejszym wykazuje się je według zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

Leasing

Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu finansowego, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu.

Umowy leasingu inne niż leasing finansowy klasyfikowane są jako leasing operacyjny.

To, czy dana umowa leasingowa jest leasingiem finansowym, czy też leasingiem operacyjnym zależy od treści ekonomicznej transakcji, a nie od formy umowy.

Rozpoczęcie okresu leasingu jest to data, od której leasingobiorcy przysługuje prawo do korzystania z przedmiotu leasingu. Jest to data początkowego ujmowania leasingu (tj. ujęcia aktywów, zobowiązań, przychodów lub kosztów z tytułu leasingu).

Przy obliczaniu wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, stopą dyskontową jest stopa procentowa leasingu, jeżeli możliwe jest jej ustalenie. W przeciwnym razie stosuje się krańcową stopę procentową

leasingobiorcy. Wszelkie początkowe koszty bezpośrednie leasingobiorcy zwiększają kwotę wykazywaną jako składnik aktywów.

Minimalne opłaty leasingowe zostają rozdzielone pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania. Koszty finansowe są rozliczane na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są księgowane jako koszty w okresach, w których je poniesiono.

Leasing finansowy powoduje naliczanie amortyzacji aktywów podlegających amortyzacji, a także kosztów finansowych w każdym z okresów obrotowych.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane jako koszty metodą liniową przez okres leasingu chyba, że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez Grupę.

Aktywa i rezerwy na odroczony podatek dochodowy od osób prawnych

Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek ujmuje się w zysku lub stracie.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego danego roku obrotowego i wykazywane jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej zostanie zapłacone.

Dochód do opodatkowania (strata podatkowa) to dochód (strata) za dany okres, ustalony zgodnie z zasadami ustanowionymi przez władze podatkowe, na podstawie których podatek dochodowy podlega zapłacie (zwrotowi).

Obciążenie podatkowe (przychód podatkowy) jest to łączna kwota bieżącego i odroczonego podatku, uwzględniona przy ustalaniu zysku lub straty za dany okres.

Zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikającego z różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową ujmowane jest w pełnej wysokości, metodą bilansową.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych oraz strat podatkowych.

Jeżeli jednak odroczony podatek dochodowy powstał z tytułu początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązania w ramach transakcji innej niż połączenie jednostek gospodarczych, która nie wpływa ani na wynik finansowy, ani na dochód podatkowy (stratę podatkową), nie wykazuje się go.

Prawdopodobieństwo rozliczenia składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na zatwierdzonych budżetach Spółki. Jeżeli prognozowane wyniki finansowe wskazują, że Spółka osiągnie dochód do opodatkowania, aktywa na podatek odroczony ujmowane są w pełnej wysokości.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy stawek podatkowych, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji odnośnych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tego tytułu.

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie, jeżeli występuje możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do dokonania kompensaty aktywów z tytułu bieżącego podatku dochodowego z zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku dochodowego oraz jeżeli aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatków naliczonych przez te same władze podatkowe od jednostki podlegającej opodatkowaniu lub różnych jednostek podlegających opodatkowaniu w przypadku, gdy istnieje zamiar rozliczenia sald w kwotach netto.

Kapitały

Akcje zwykłe zalicza się do kapitału własnego. Koszty poniesione bezpośrednio w związku z emisją nowych akcji lub opcji wykazuje się w kapitale własnym jako pomniejszenie, po opodatkowaniu wpływów z emisji.

Nabycie akcji własnych.

Jeśli Grupa nabywa własne instrumenty kapitałowe, to instrumenty te (nabyte akcje własne) odejmuje się od kapitału własnego. Nabycie, sprzedaż, emisja lub umorzenie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę nie powoduje ujęcia w wyniku finansowym jednostki żadnych zysków lub strat. Takie akcje własne

mogą być nabyte i zatrzymane przez jednostkę dominującą lub inną jednostkę będącą członkiem Grupy. Kwoty zapłacone lub otrzymane ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy tworzy się z odpisu zysku netto oraz jest efektem przejścia na MSSF. Ponadto Grupa tworzy kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej oraz kapitał pozostały, który powstał w wyniku ujęcia zysków/strat aktuarialnych dot. rezerw emerytalno-rentowych poprzez inne całkowite dochody. Zwiększenia i zmniejszenia kapitału zapasowego następują wyłącznie na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia.

Kwotę nabytych akcji zatrzymanych przez Grupę ujawnia się jako odrębną pozycję w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz w Zestawieniu Zmian w Kapitale Własnym. W celu zabezpieczenia skupu akcji został utworzony kapitał rezerwowy.

Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy tworzy się na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania, które w przyszłości mogą spowodować wypływ aktywów generujących korzyści ekonomiczne oraz których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować. Stan utworzonych rezerw jest weryfikowana na dzień bilansowy i korygowany w celu odzwierciedlenia bieżącego, najbardziej właściwego szacunku.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Rezerwy na świadczenia pracownicze są specyficznym rodzajem rezerw na przyszłe świadczenia pracownicze takie jak nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne.

Świadczenia pracownicze to wszystkie formy świadczeń oferowanych w zamian za pracę.

W spółce tworzy się rezerwy na:

- odprawy emerytalne,
- nagrody jubileuszowe,
- niewykorzystane urlopy.

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy z tytułu wypłaty powyższych świadczeń w wysokości bieżącej zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem korekt z tytułu zysków lub strat aktuarialnych oraz kosztów przeszłego zatrudnienia. Wysokość zobowiązania z tytułu powyższych świadczeń wyliczana jest przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych.

Zyski i straty aktuarialne powiększają lub zmniejszają koszty w zysku lub stracie w okresie, w którym powstały z wyjątkiem zysków i strat aktuarialnych od świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne), które ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

Rezerwy na świadczenia pracownicze aktualizowane są na koniec każdego kwartału.

Dotacje

Dotacje od państwa ujmuje się według wartości godziwej, gdy występuje wystarczająca pewność ich otrzymania oraz dotrzymania przez Grupę wszystkich związanych z dotacjami warunków.

Dotacje państwowe do zakupu rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w zobowiązaniach długoterminowych jako przychody przyszłych przychodów z tytułu dotacji państwowych i odnosi się je do przychodów w rachunku zysków i strat metodą liniową, w czasie odpowiadającym przewidywanym okresom użytkowania odnośnych aktywów.

Przychody

Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych i usług

Grupa produkuje i sprzedaje rury oraz profile. Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych wykazuje się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty z tytułu dostawy rur, profili stalowych oraz innych produktów Grupy. Przychody ze sprzedaży usług odzwierciedlają wartość godziwą otrzymanej lub należnej zapłaty z tytułu wykonywania izolacji i dodatkowych powłok do oferowanych produktów. Przychody ze sprzedaży konstrukcji spawanych ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania realizacji transakcji na dzień bilansowy.

Przychody prezentowane są po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, zwroty, rabaty i upusty. Grupa ujmuje przychody, kiedy:

- kwotę przychodów można wiarygodnie zmierzyć oraz
- gdy prawdopodobne jest, że jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne,

- gdy spełnione zostały konkretne opisane niżej kryteria dla każdego rodzaju działalności,
- gdy miało miejsce przeniesienie znaczących ryzyk i korzyści.

Grupa opiera swoje szacunki na wynikach historycznych, uwzględniając rodzaj klienta, rodzaj transakcji oraz szczegóły konkretnych umów.

Grupa świadczy usługi w zakresie spawania konstrukcji metalowych. Usługi te ujmowane są zgodnie ze stopniem zaawansowania.

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ujmuje się w momencie przeniesienia na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z praw własności do produktów, towarów i materiałów zgodnie z warunkami dostaw zawartymi w umowach sprzedaży. Przychody ze sprzedaży wykazuje się na podstawie cen określonych w umowach sprzedaży, po pomniejszeniu o szacowane rabaty i inne zmniejszenia sprzedaży.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek ujmuje się proporcjonalnie do upływu czasu metodą efektywnej stopy procentowej. Gdy należność traci na wartości, jednostka obniża jej wartość bilansową do poziomu wartości odzyskiwalnej, równej oszacowanym przyszłym przepływom pieniężnym zdyskontowanym według pierwotnej stopy procentowej instrumentu, a następnie stopniowo rozlicza się kwotę dyskonta w korespondencji z przychodami z tytułu odsetek. Przychody z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek, które utraciły wartość, ujmuje się według pierwotnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności.

Zysk lub strata netto na akcję

Zysk lub strata netto na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku lub straty netto za dany okres przez średnio ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. Rozwodniony zysk lub strata na jedną akcję jest obliczany poprzez podzielenie zysku lub straty netto za dany okres przez średnio ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym skorygowaną o średnio ważoną ilość dodatkowych akcji zwykłych.

5. Opublikowane interpretacje zatwierdzone przez UE i zastosowane przez Grupę

Następujące standardy, zmiany w standardach lub interpretacje przyjęte przez Unię Europejską zostały zastosowane przez Grupę przy sporządzeniu sprawozdań finansowych za rok 2016:

Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie), opublikowane w dniu 12 grudnia 2013 roku. Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) definicji „warunku nabycia uprawnień”; (ii) rozliczania zapłaty warunkowej w połączeniu przedsięwzięć; (iii) agregacji segmentów operacyjnych i uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych do aktywów jednostki; (iv) wyceny krótkoterminowych należności i zobowiązań; (v) proporcjonalnego przekształcenia skumulowanego umorzenia w modelu przeszacowania oraz (vi) definicji kluczowych członków kierownictwa.

Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 21 listopada 2013 roku. Pomniejsze zmiany dotyczą zakresu zastosowania standardu do składek od pracowników lub osób trzecich płaconych na rzecz programów określonych świadczeń. Celem zmian jest uproszczenie

rozliczania składek, które są niezależne od liczby przepracowanych lat pracy (np. składek pracowniczych obliczanych jako stały procent wynagrodzenia).

Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo” – Rolnictwo: uprawy roślinne – zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 30 czerwca 2014 roku. Zmiany włączają uprawy roślinne, które są wykorzystywane wyłącznie w celu wzrostu produktów, w zakres MSR 16 i w związku z tym rozliczane one są w taki sam sposób jak rzeczowe aktywa trwałe.

Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach – zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 6 maja 2014 roku. Zmiany dostarczają nowe wskazówki w zakresie sposobu rozliczania nabycia udziałów we wspólnych operacjach mającego formę przedsięwzięcia.

Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych – zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 12 maja 2014 roku. Zmiany precyzują, że stosowanie metod opartych na przychodach do obliczania amortyzacji środka trwałego nie jest właściwe, ponieważ przychody uzyskane z działalności, która obejmuje wykorzystanie aktywów na ogół odzwierciedla czynniki inne niż konsumowanie korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów. Zmiany precyzują również, że przyjęcie przychodu jako podstawy pomiaru zużycia korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów niematerialnych jest co do zasady uważane za nieodpowiednie. Dopuszczalne są jednak odstępstwa od tej zasady w ściśle określonych okolicznościach.

Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie); opublikowane w dniu 25 września 2014 roku. Dokonano zmian do różnych standardów i interpretacji w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Poprawki zawierają nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) zmiany w metodach zbycia; (ii) kontraktów usługowych; (iii) zastosowania poprawek do MSSF 7 w skróconych śródrocznych sprawozdaniach finansowych; (iv) Stopa dyskonta: emisje na rynkach regionalnych; (v) ujawniania informacji „w innym miejscu śródrocznego raportu finansowego”.

Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku. Zmiany do MSR 1 mają na celu zachęcanie jednostek do zastosowania profesjonalnego osądu w celu określenia, jakie informacje podlegają ujawnieniu w sprawozdaniu finansowym jednostki. Na przykład, zmiany określają jasno, że istotność ma zastosowanie do całości sprawozdania finansowego oraz że włączanie nieistotnych informacji może zmniejszyć przydatność ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Ponadto zmiany wyjaśniają, że jednostki powinny korzystać z profesjonalnego osądu w celu ustalenia, gdzie i w jakiej kolejności zaprezentować ujawnienia w sprawozdaniu finansowym.

Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 12 sierpnia 2014 roku. Zmiany mają na celu przywrócenie metody praw własności jako dodatkowej opcji rozliczania inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowych sprawozdaniach finansowych jednostek.

Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

– Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji, opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie). Pomniejsze zmiany do MSSF 10, MSSF 12 oraz MSR 28 wprowadzają wyjaśnienia w odniesieniu do rozliczania jednostek inwestycyjnych. Zmiany dostarczają także, w szczególnych okolicznościach, pewne zwolnienia w tym aspekcie.

Zastosowanie powyższych standardów i interpretacji nie ma wpływu na sprawozdanie skonsolidowane Grupy.

6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, ale nie zostały zastosowane przez Grupę

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku jest standardem zastępującym MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”. Standard został zatwierdzony przez UE 22 listopada 2016 roku i obowiązuje dla lat obrotowych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. MSSF 9 określa wymogi w zakresie ujmowania i wyceny, utraty wartości, zaprzestania ujmowania oraz rachunkowości zabezpieczeń.

Klasyfikacja i wycena - MSSF 9 wprowadza nowe podejście do klasyfikacji aktywów finansowych, która uzależniona jest od charakterystyki przepływów pieniężnych oraz modelu biznesowego związanymi z danymi aktywami. Takie jednolite podejście oparte na zasadach zastępuje istniejące wymagania oparte na regulacjach zgodnie z MSR 39. Nowy model skutkuje również ujednoczeniem modelu utraty wartości w stosunku do wszystkich instrumentów finansowych.

Utrata wartości - MSSF 9 wprowadza nowy model utraty wartości ustalonej w oparciu o oczekiwane straty, który wymaga bieżącego uznawania oczekiwanych strat kredytowych. W szczególności, nowy standard wymaga, aby jednostki ujmowały oczekiwane straty kredytowe w momencie kiedy instrumenty finansowe są ujmowane po raz pierwszy oraz ujmowały wszelkie oczekiwane straty z całego okresu życia instrumentów w szybszy niż dotychczas sposób.

Rachunkowość zabezpieczeń - MSSF 9 wprowadza zreformowany model rachunkowości zabezpieczeń, z rozszerzonymi wymaganiami ujawnień o działalności zarządzania ryzykiem. Nowy model stanowi znaczącą zmianę rachunkowości zabezpieczeń, która ma na celu dostosowanie zasad rachunkowości do praktycznej działalności zarządzania ryzykiem.

Własne ryzyko kredytowe - MSSF 9 usuwa zmienność wyniku finansowego, powodowaną przez zmiany ryzyka kredytowego zobowiązań wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej. Ta zmiana oznacza, że zyski na zobowiązaniach spowodowane pogorszeniem własnego ryzyka kredytowego jednostki nie są ujmowane w rachunku zysków i strat.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”, został opublikowany przez RMSR w dniu 28 maja 2014 roku, zatwierdzony przez UE 22 września 2016 roku, obowiązujący dla lat obrotowych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów. Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych). Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby odzwierciedlić transfer towarów lub usług na rzecz klientów oraz w takiej kwocie, które odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), do którego spółka spodziewa się uzyskać prawo w zamian za towary lub usługi. Standard dostarcza również wytyczne ujmowania transakcji, które nie były szczegółowo regulowane przez dotychczasowe standardy (np. przychody z usług czy modyfikacje umów) jak i dostarcza obszerniejsze wyjaśnienia na temat ujmowania umów wieloelementowych.

Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różni się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów,

zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień publikacji sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”, został opublikowany przez RMSR w dniu 30 stycznia 2014 roku. Standard ten ma na celu umożliwienie podmiotom stosującym MSSF po raz pierwszy, a które obecnie ujmują odroczone salda z działalności regulacyjnej zgodnie z ich poprzednimi ogólnie przyjętymi zasad rachunkowości, kontynuację ujmowania tych sald po przejściu na MSSF.

MSSF 16 „Leasing” został wydany przez RMSR w dniu 13 stycznia 2016 roku. Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i korzyści z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów.

Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, opublikowane w dniu 11 września 2014 roku. Zmiany mają na celu usunięcie sprzeczności między wymogami MSR 28 a MSSF 10 oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie.

Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat zostały wydane przez RMSR w dniu 19 stycznia 2016 roku. Zmiany do MSR 12 wyjaśniają sposób wykazywania aktywów z tytułu odroczonego podatku w związku z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej.

Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień została wydane przez RMSR w dniu 29 stycznia 2016 roku. Zmiany doprecyzowujące MSR 7 mają na celu poprawę informacji przekazywanych na rzecz użytkowników sprawozdań finansowych o działalności finansowej jednostki. Zmiany wymagają, aby jednostka wystosowała ujawnienia umożliwiające użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej, w tym zarówno zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i niepieniężnych.

Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji zostały wydane przez RMSR w dniu 20 czerwca 2016 roku. Zmiany wprowadzają wymogi w zakresie ujmowania: (a) skutków warunków nabycia uprawnień i warunków innych niż warunki nabycia uprawnień na wycenę płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych; (b) płatności na bazie akcji mające funkcję rozliczenia netto z zobowiązaniami podatkowymi; oraz (c) modyfikacji warunków płatności na bazie akcji, które powodują zmianę klasyfikację transakcji z rozliczanych w środkach pieniężnych do rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” zostały wydane przez RMSR w dniu 12 września 2016 roku. Zmiany zostały wprowadzone w celu rozwiązania problemów wynikających z wdrożenia nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe” przed wprowadzeniem nowego standardu zastępującego MSSF 4.

Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” zostały wydane przez RMSR w dniu 8 grudnia 2016 roku. Dokonano zmian do różnych standardów w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie

niezgodności i uściślenie słownictwa. Poprawki zawierają: (i) usunięcie paragrafów E3-E7 z krótkoterminowych zwolnień w MSSF 1 gdyż minął termin ich zastosowania, (ii) wyjaśnienie zakresu MSSF 12, określając, że wymogi dotyczące ujawniania informacji w MSSF 12, z wyjątkiem przypadków określonych w paragrafach B10-B16, dotyczy udziałów wymienionych w paragrafie 5, które zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jako przeznaczone do dystrybucji lub jako działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, (iii) wyjaśnienie w zakresie wyboru wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy inwestycji w jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia, które znajdują się w posiadaniu organizacji typu venture-capital lub podobny podmiot. Zmiany wyjaśniają, że tego wyboru można dokonać w momencie początkowego ujęcia w odniesieniu do każdej inwestycji w jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia (indywidualnie w odniesieniu do każdej inwestycji).

Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” została wydana przez RMSR w dniu 8 grudnia 2016 roku. Interpretacja określa, iż w celu ustalenia kursu wymiany datą transakcji jest data początkowego ujęcia przedpłaty jako składnika aktywów niepieniężnych lub zobowiązania z tytułu odroczonej dochodów. Jeśli istnieje wiele płatności lub wpływów zaliczkowych, ustala się datę transakcji w odniesieniu do każdej płatności lub wpływów.

Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych zostały wydane przez RMSR w dniu 8 grudnia 2016 r. Zmiany określają, że jednostka dokonuje przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych tylko wówczas, gdy istnieją dowody na zmianę sposobu ich użytkowania. Zmiana sposobu użytkowania występuje wtedy, gdy poszczególna nieruchomość spełnia lub przestała spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana intencji kierownictwa co do sposobu użytkowania nieruchomości sama w sobie nie stanowi przesłanki na zmianę sposobu użytkowania. Zmiany określają również, iż przykłady zawarte w paragrafie 57 nie stanowią zamkniętego katalogu przykładów (przed zmianą wykaz ten stanowi zamknięty katalog przykładów).

Według szacunków jednostki, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków jednostki, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

Oszacowanie wpływu zmian w/w standardów i interpretacji MSSF na przyszłe skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy jest przedmiotem aktualnie prowadzonej analizy, których rezultat nie jest jeszcze znany.

7. Korekty dotyczące sprawozdań lat poprzednich oraz zmiany prezentacji

Grupa nie dokonała reklasyfikacji oraz zmian prezentacyjnych w sprawozdaniach finansowych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016r.

8. Zarządzanie ryzykiem

Działalność prowadzona przez Grupę naraża ją na wiele różnych rodzajów ryzyka finansowego: ryzyko rynkowe, ryzyko zmiany przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych, ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności. Ogólny program Grupy dotyczący zarządzania ryzykiem skupia się przede wszystkim na zapewnieniu odpowiedniej płynności umożliwiającej realizację postawionych przez Grupę zadań inwestycyjnych.

a) Ryzyko zmiany kursów walut

Grupa prowadzi działalność handlową na rynkach zagranicznych i narażona jest na ryzyko zmiany kursów walut, w szczególności kursu EURO. Ryzyko zmiany kursu walut wynika z przyszłych transakcji handlowych i ujętych aktywów i zobowiązań. W Grupie występuje częściowo zjawisko naturalnego hedgingu wynikające z faktu realizacji zarówno zakupu jak i sprzedaży w EUR, jednak ze względu na występujące różnice w terminach rozliczenia transakcji zakupu i sprzedaży powstaje otwarta pozycja walutowa, którą Grupa zabezpiecza poprzez transakcje typu forward. Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Analiza wrażliwości na ryzyko zmiany kursów podstawowych walut

Wartość ekspozycji w walucie na 31.12.2016	Kurs waluty na 31.12.2016 r.	Wpływ zmiany kursu waluty na wynik netto o:	
		-1%	1%
Należności handlowe i pozostałe			
EUR 6 653	4,4240	-294	294
Zobowiązania handlowe i pozostałe			
EUR 13 916	4,4240	616	-616
Wartość ekspozycji w walucie na 31.12.2015			
	Kurs waluty na 31.12.2015 r.	Wpływ zmiany kursu waluty o:	
		-1%	1%
Należności handlowe i pozostałe			
EUR 7 251	4,2615	-309	309
Zobowiązania handlowe i pozostałe			
EUR 13 451	4,2615	573	-573

Podmiot dominujący w Grupie przyjął do stosowania opracowaną politykę i procedurę zarządzania ryzykiem walutowym.

Dokumenty określają cel, zadania i metodologię w obszarze zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie. W opracowanej polityce zostały określone dozwolone sposoby i narzędzia zabezpieczenia walutowego oraz procedury zmierzające do minimalizacji i zabezpieczenia otwartych ekspozycji walutowych. Za zarządzanie ryzykiem walutowym w Grupie i przestrzeganie polityki w tym zakresie odpowiedzialny jest Zarząd.

b) Ryzyko zmiany przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych

Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej związku z częściowym finansowaniem swojej działalności kredytami bankowymi. Kredyty oprocentowane są wg zmiennej stopy procentowej. Biorąc jednak pod uwagę tendencje rynkowe i stabilny poziom stóp procentowych w ostatnim okresie można stwierdzić, iż ryzyko zmiany stóp procentowych nie jest w obecnej sytuacji istotne.

	Wahania stopy	Wpływ na wynik finansowy:	
		31.12.2016	31.12.2015
Wzrost stopy procentowej	1%	-569	-697
Spadek stopy procentowej	-1%	569	697

c) Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe powstaje w przypadku środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, depozytów w bankach i instytucjach finansowych, a także zaangażowań kredytowych w odniesieniu do klientów Grupy. W przypadku banków i instytucji finansowych akceptuje się jednostki o wysokiej wiarygodności.

Grupa nie posiada ratingów banków i instytucji finansowych.

Grupa korzysta z usług faktoringu z regresem i bez regresu. Na dzień 31 grudnia 2015 r. usługa dotyczyła należności o wartości nominalnej w kwocie 8 312 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2016 wartość nominalna należności wynosiła 7 645 tys. zł.

Grupa zawiera transakcje handlowe z firmami o potwierdzonej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Większość należności wynikających ze sprzedaży realizowanej przez Grupę jest ubezpieczona przez Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.. Umowa aktualnie obowiązuje do 30 września 2018 roku.

Niezależnie od tego Grupa na bieżąco monitoruje stan należności celem ograniczenia ryzyka ich nieściągalności.

W 2016 roku odbiorcami, których udział przekroczył 10% wartości przychodów ze sprzedaży netto były Spółki IZOSTAL S.A. przychody 60,6 mln zł, spółki z Grupy LOGSTOR przychody 37,9 mln zł oraz spółki z Grupy ISOPLUS przychody 32,9 mln zł.

Maksymalne ryzyko kredytowe równa się wartości bilansowej poszczególnych aktywów finansowych.

d) Ryzyko płynności

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego oraz faktoringu. Zarząd Spółki Dominującej prowadzi rozmowy z wierzycielami zadłużenia finansowego Ferrum S.A. celem zrestrukturyzowania długu na kapitał bądź przeniesienia bieżących płatności na późniejsze terminy.

Poniższa tabela zawiera analizę zobowiązań finansowych Grupy w odpowiednich przedziałach wiekowych, na podstawie pozostałego okresu do upływu umownego terminu zapadalności na dzień bilansowy. Kwoty przedstawione w tabeli zawierają odsetki do zapłaty w przyszłych okresach. Saldo przypadające do spłaty w terminie 12 miesięcy są wykazywane w wartościach bilansowych, ponieważ wpływ dyskonta jest nieistotny pod względem wartości.

Stan na 31 grudnia 2016	Do jednego miesiąca	Od 1 do 3 miesiący	Od 3 do 12 miesiący	Od roku do 2 lat	Od 2 do 5 lat	Ponad 5 lat
Kredyty i pożyczki*	1 034	12 380	22 442	10 381	22 733	-
Odsetki od kredytów i pożyczek	218	595	1 595	2 600	2 632	-
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe	26 746	47 536	8 229	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe*	2 548	196	2 577	2 570	33 639	-
Odsetki od zobowiązań finansowych	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	342	675	2 849	2 191	2 392	201
Przeznaczone do obrotu i rozliczane w kwotach netto finansowe instrumenty pochodne	31					
Stan na 31 grudnia 2015						
Kredyty i pożyczki	203	971	21 861	23 910	22 733	-
Odsetki od kredytów i pożyczek	199	394	2 059	3 037	3 245	-
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe	24 617	42 241	5 364	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	8 312	1 498	5 729	5 369	33 639	-
Odsetki od zobowiązań finansowych	-	-	-	-	1 000	-
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	258	510	2 257	3 223	1 671	-
Przeznaczone do obrotu i rozliczane w kwotach netto finansowe instrumenty pochodne	300					

* Zobowiązania dotyczące kredytów oraz z tytułu przejętych wierzycielności do spłaty w Sprawozdaniu z sytuacji finansowej są zaprezentowane jako zobowiązania krótkoterminowe z uwagi na naruszenie warunków uгод.

9. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Celem Grupy w zarządzaniu ryzykiem kapitałowym jest ochrona zdolności Grupy do kontynuowania działalności, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału. Grupa monitoruje kapitał za pomocą wskaźnika zadłużenia. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek zadłużenia netto do łącznej wartości kapitału. Zadłużenie netto oblicza się jako sumę kredytów i pożyczek pomniejszoną o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Łączną wartość kapitału oblicza się jako kapitał własny wykazany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wraz z zadłużeniem netto.

Wskaźniki zadłużenia przedstawiają się następująco:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Kredyty ogółem	68 970	69 678
minus: środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-4 099	-5 771
Zadłużenie netto	64 871	63 907
Kapitał własny razem	48 502	47 993
Kapitał ogółem	113 373	111 900
Wskaźnik zadłużenia	57%	57%

DODATKOWE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

Nota 1 / Wartości niematerialne /

Wartości niematerialne	Prawo wieczystego użytkowania gruntu	Koszty prac rozwojowych w realizacji	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Inne wartości niematerialne oprogramowanie	Razem wartości niematerialne
Wartość brutto na					
01 stycznia 2016 roku	764	-	9 792	1 130	11 686
Zwiększenia	-	-	-	35	35
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Wartość brutto na					
31 grudnia 2015 roku	764	-	9 792	1 165	11 721
Wartość umorzenia na					
01 stycznia 2015 roku	446	-	3 593	969	5 008
Zwiększenia	35	-	884	158	1 077
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Wartość umorzenia na					
31 grudnia 2015 roku	481	-	4 477	1 127	6 085
Wartość netto na					
31 grudnia 2015 roku	283	-	5 315	38	5 636
Wartość brutto na					
01 stycznia 2016 roku	764	-	9 792	1 165	11 721
Zwiększenia	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Wartość brutto na					
31 grudnia 2016 roku	764	-	9 792	1 165	11 721
Wartość umorzenia na					
01 stycznia 2016 roku	481	-	4 477	1 127	6 085
Zwiększenia	35	-	1 121	31	1 187
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Wartość umorzenia na					
31 grudnia 2016 roku	516	-	5 598	1 158	7 272
Wartość netto na					
31 grudnia 2016 roku	248	-	4 194	7	4 449

Amortyzację wartości niematerialnych ujęto w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w następujących pozycjach:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	1 121	884
Koszty sprzedaży	-	-
Koszty administracyjne	66	193
Razem	1 187	1 077

Grupa posiada grunty użytkowane wieczysto o powierzchni 372 119 m².

Przyszłe płatności z tytułu opłat wieczystego użytkowania gruntu

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Do roku	775	769
Od roku do 5 lat	3 102	3 077
Powyżej 5 lat	53 660	53 926

Nota 2a / Rzeczowe aktywa trwałe /

Rzeczowe aktywa trwałe	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	23 750	25 233
- urządzenia techniczne i maszyny	72 648	72 878
- środki transportu	1 614	1 821
- inne środki trwałe	2 654	738
- środki trwałe w budowie	3 418	3 766
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	104 084	104 436

Grupa nie dokonała odpisów aktualizujących wartość środków trwałych z uwagi na brak przesłanek.

Majątek Grupy stanowi zabezpieczenie kredytów. Szczegółowa informacja o rodzajach zabezpieczeń została ujawniona w (Nota 12).

Amortyzację środków trwałych ujęto w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w następujących pozycjach:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	10 847	9 515
Koszty sprzedaży	-	-
Koszty administracyjne	1 145	1 476
Razem	11 992	10 991

Grupa Kapitałowa "FERRUM" S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Nota 2b / Rzeczowe aktywa trwałe /

	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Środki trwałe razem
1. WARTOŚĆ POZĄTKOWA						
Na dzień 1 stycznia 2015	44 198	191 533	4 089	5 710	3 117	248 647
a) zwiększenia (z tytułu)	1 396	4 983	232	128	3 392	10 131
- nakłady na oddane środki trwałe do użytkowania	1 248	691	403	18	3 165	5 525
-leasing	-	4 048	79	-	79	4 206
- inne /przekształcenia	148	244	-250	110	148	400
b) zmniejszenia (z tytułu)	495	445	361	29	2 743	4 073
- likwidacja	495	445	361	29	-	1 330
-inne-przemieszczenie wewnętrzne	-	-	-	-	2 743	2 743
Na dzień 31 grudnia 2015	45 099	196 071	3 960	5 809	3 766	254 705
2. UMORZENIE						
Na dzień 1 stycznia 2015	18 305	115 428	1 731	4 819	0	140 283
Zmiany w roku	1 561	7 765	408	252	0	9 986
- amortyzacja za okres	1 898	8 183	629	281	-	10 991
- umorzenie - likwidacja, sprzedaż	-337	-418	-221	-29	-	-1 005
- odpis aktualizujący	0	0	0	-	-	0
Na dzień 31 grudnia 2015	19 866	123 193	2 139	5 071	0	150 269
3. WARTOŚĆ NETTO						
Na dzień 31 grudnia 2015	25 233	72 878	1 821	738	3 766	104 436
1. WARTOŚĆ POZĄTKOWA						
Na dzień 1 stycznia 2016	45 099	196 071	3 960	5 809	3 766	254 705
a) zwiększenia (z tytułu)	431	8 626	492	2 457	11 658	23 664
- nakłady na oddane środki trwałe do użytkowania	431	3 493	0	1 904	11 547	17 375
-leasing	0	5 133	492	553	111	6 289
-inne	0	0	0	0	0	0
b) zmniejszenia (z tytułu)	29	90	28	43	12 006	12 196
- likwidacja, sprzedaż	29	84	28	43	-	184
-inne-przemieszczenie wewnętrzne	0	6	0	0	12 006	12 012
Na dzień 31 grudnia 2016	45 501	204 607	4 424	8 223	3 418	266 173
2. UMORZENIE						
Na dzień 1 stycznia 2016	19 866	123 193	2 139	5 071	0	150 269
Zmiany w roku	1 885	8 766	671	498	0	11 820
- amortyzacja za okres	1 911	8 853	689	539	-	11 992
- umorzenie - likwidacja, sprzedaż	-26	-87	-18	-41	-	-172
- odpis aktualizujący	0	0	0	0	-	0
Na dzień 31 grudnia 2016	21 751	131 959	2 810	5 569	0	162 089
3. WARTOŚĆ NETTO						
Na dzień 31 grudnia 2016	23 750	72 648	1 614	2 654	3 418	104 084

Nota 3 / Instrumenty finansowe /

	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Ogółem
31 grudnia 2015			
Aktywa według sprawozdania z sytuacji Finansowej			
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-
Należności handlowe oraz pozostałe należności	33 890	-	33 890
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 771	-	5 771
Ogółem	39 661	-	39 661

Grupa Kapitałowa "FERRUM" S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

	Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania handlowe i inne zobowiązania finansowe	Ogółem
31 grudnia 2015			
Zobowiązania według sprawozdania z sytuacji finansowej			
Pochodne instrumenty finansowe	300	-	300
Zobowiązania handlowe i inne zobowiązania	-	116 243	116 243
Kredyty i pożyczki	-	69 678	69 678
Ogółem	300	185 921	186 221

	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Ogółem
31 grudnia 2016			
Aktywa według sprawozdania z sytuacji Finansowej			
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-
Należności handlowe oraz pozostałe należności	34 243	-	34 243
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 099	-	4 099
Ogółem	38 342	-	38 342

	Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania handlowe i inne zobowiązania finansowe	Ogółem
31 grudnia 2016			
Zobowiązania według sprawozdania z sytuacji finansowej			
Pochodne instrumenty finansowe	31	-	31
Zobowiązania handlowe i inne zobowiązania	-	117 397	117 397
Kredyty i pożyczki	-	68 970	68 970
Ogółem	31	186 367	186 398

Grupie nie są znane zewnętrzne ratingi klientów.

Nie było przeterminowanych pożyczek udzielonych podmiotom powiązanym, które nie są jednocześnie objęte odpisem na utratę wartości.

Nota 4 / Nieruchomość inwestycyjna /

Nieruchomość inwestycyjna	31.12.2016r	31.12.2015r.
Stan na początek okresu	57 944	57 944
- nieruchomość inwestycyjna	57 944	57 944
Zwiększenia :	-	-
- przekwalifikowanie środków trwałych do nieruchomości	-	-
- wzrost wartości nieruchomości inwestycyjnej	17	-
Zmniejszenia	-	-
- zbycie nieruchomości	-	-
Stan na koniec okresu	57 961	57 944

Nieruchomości inwestycyjne w Grupie są wyceniane według modelu wartości godziwej, a jej wartość wynika z ekspertyzy wydanej przez niezależnego rzeczoznawcę, który na podstawie przeprowadzonej analizy rynku nieruchomości, analizy stanu prawnego oraz stanu techniczno-użytkowego ustalił jej wartość na dzień 31 grudnia 2016 na poziomie 57 961 tys. zł. Założenia przyjęte do wyceny nieruchomości na dzień 31 grudnia 2015 są aktualne również na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania tj. 31 grudnia 2016 roku. Wartość rynkowa nieruchomości została wyceniona w oparciu o dane wejściowe inne niż pochodzące z aktywnego rynku, a które są obserwowalne takie jak:

- analizę rynku nieruchomości;
- wyniki badań zachowań uczestników rynku obrotu nieruchomościami;
- wywiad przeprowadzony w jednostkach zajmujących się pośrednictwem w obrocie nieruchomościami.

(poziom III hierarchii ustalania wartości godziwej zgodnie z MSSF 13). W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku nie dokonano żadnych przeniesień między poziomami w hierarchii ustalania wartości godziwej.

Grupa w roku 2016 poniosła koszty z tytułu opłaty PWUG dotyczące wydzielonej nieruchomości na poziomie 155 tys. zł oraz opłaciła podatek od nieruchomości w kwocie 124 tys. zł.

W dniu 19 sierpnia 2016 roku Zarząd Grupy wraz z 36 spółkami znajdującymi się w rejonie ulicy Porcelanowej złożył wniosek do Prezydenta Miasta Katowic dotyczący lepszego skomunikowania terenów przy ulicy Porcelanowej. W dniu 22 grudnia 2016 roku Zarząd Grupy odbył spotkanie z Wiceprezydentami Miasta Katowic, na którym to zaproponowano pewne rozwiązania, które mogą wpłynąć m.in. na podniesienie wartości terenów inwestycyjnych należących do Grupy Ferrum. Strony spotkania ustaliły, iż przeanalizują propozycję i wrócą do tematu w II kwartale 2017 r.

Grupa utrzymuje nieruchomość (w postaci prawa użytkowania wieczystego)w celu wzrostu wartości.

Nota 5 / Zapasy /

Zapasy	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Materiały	17 237	16 662
Odpisy z tytułu aktualizacji wartości materiałów	-1 953	-2 349
Półprodukty i produkty w toku	6 964	7 011
Odpis aktualizujący produkcję w toku	-727	-2 031
Produkty gotowe	22 137	26 620
Odpis z tytułu aktualizacji wartości produktów gotowych	-2 383	-5 512
Towary	6 616	255
Odpisy z tytułu aktualizacji wartości towarów	-197	-196
Zapasy netto razem	47 694	40 460

Zaktualizowano odpis dla materiałów , towarów nierotujących oraz produkcji w toku.

Zaktualizowano odpis dla zapasów wyrobów gotowych, których koszt wytworzenia przekracza wartość netto możliwą do uzyskania.

Utworzono odpis aktualizujący wartość produkcji w toku z uwagi na spadek cen sprzedaży na rynku.

Wartość zapasów ujęta jako koszt bieżącego okresu wyniosła 184 926 tys. zł.

W Grupie na 31.12.2016 rok zapasy o wartości 25 mln zł stanowią zabezpieczenie wynikające z zawartej umowy kredytowej z Bankiem Millennium S.A. oraz 4 mln zł z umowy zastawczej z CZH S.A.. Na zapasach o wartości 5 mln zł został ustanowiony zastaw rejestrowy stanowiący zabezpieczenie kredytu w Śląskim Banku Spółdzielczym „SILESIA”.

Zmiany stanu odpisu aktualizującego zapasów przedstawia poniższa tabela

	Okres od 1.01.2016 r. do 31.12.2016 r.	Okres od 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r.
Stan na początek okresu 1 stycznia	10 088	5 054
Utworzenie odpisu	1 444	6 497
Odwrocenie odpisu	6 272	1 463
Stan na koniec okresu 31 grudnia	5 260	10 088

W związku ze sprzedażą zapasów wyrobów gotowych Grupa dokonała odwrócenia stosownego odpisu aktualizującego.

Nota 6 / Należności handlowe oraz pozostałe należności /

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Należności handlowe brutto	78 516	77 634
Udzielone pożyczki	3 980	5 730
Kaucje wpłacone	-	-
Minus: odpis aktualizujący wartości należności	-48 253	-49 474
Należności finansowe netto	34 243	33 890
Należności z tyt. podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń	49	41
Pozostałe należności	9 739	10 676
Zaliczki wpłacone	2 336	4 006
Minus: odpisy aktualizujące wartość należności	-142	-142
Należności niefinansowe netto	11 982	14 581
Ogółem	46 225	48 471
Minus: część długoterminowa	1 261	3 753
Należności handlowe oraz pozostałe należności część krótkoterminowa	44 964	44 718
- w tym od jednostek powiązanych	8 481	144

Utworzenie odpisu z tytułu utraty wartości należności handlowych zostało ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych skonsolidowanego rachunku zysków i strat (nota 16) a utworzenie odpisu dotyczącego niespłaconej pożyczki w kosztach finansowych (nota 17) oraz zostało opisane w (nocie 24).

W ramach pozostałych należności wykazane są niezafakturowane należności dotyczące kontraktów rozliczanych wg stopnia zaawansowania (realizowanych przez ZKS Ferrum).

Na każdy dzień bilansowy dokonywana jest aktualizacja szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu realizowanych projektów długoterminowych. Zgodnie z MSR 11 przychody z tego typu kontraktów są uznawane zgodnie ze stopniem ich zaawansowania. Dokonywana jest ocena zaawansowania realizowanych kontraktów ustalając stosunek kosztów poniesionych do kosztów całego projektu. Wycena kontraktów kalkulowana zgodnie ze stopniem ich zaawansowania prezentowana jest w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe należności” w przypadku dodatniej wyceny bądź w pasywach w pozycji „Pozostałe zobowiązania” w przypadku ujemnej wyceny.

Należności wykazane są niezafakturowane należności dotyczące kontraktów rozliczanych wg stopnia zaawansowania:

6 513 tys. zł PLN na 31.12.2016 r.

6 768 tys. zł PLN na 31.12.2015 r.

Rozpoznany na 31 grudnia 2016 roku zysk dotyczący niezafakturowanych należności wynikających z wyceny kontraktu wynosi ok. 1,0 mln zł.

Kwota przychodów za 2016 rok z tytułu wyżej opisanych kontraktów stanowi blisko 100% przychodów ze sprzedaży produktów Spółki.

Struktura wiekowa przeterminowanych należności handlowych wykazujących utratę wartości:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Do 1 miesiąca	-	54
Od 1 do 3 miesięcy	-	206
Od 3 do 6 miesięcy	-	932
Od 6 do 12 miesięcy	116	41 565
Powyżej 12 miesięcy	45 757	3 862
Ogółem	45 873	46 619

Na należności z tytułu pożyczek w roku 2014 utworzono odpis aktualizujący w wysokości 1 298 tys. zł, który zaktualizowano w 2015 do kwoty 2 529 tys. zł ze względu na istotne opóźnienia w spłatach.

Pozostałe kategorie należności handlowych nie zawierają pozycji o obniżonej wartości.
W roku 2016 z uwagi na częściową spłatę pożyczki zaktualizowano odpis w kwocie 414 tys. zł, co zostało ujęte w przychodach finansowych (Nota 17).

Zmiana stanu odpisu aktualizującego należności handlowych i pozostałych przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Stan na początek okresu 1 stycznia	49 616	8 682
Utworzenie odpisu*	453	45 858
Należności spisane w trakcie roku, jako nieściągalne	1 059	4 726
Zapłata należności i odsetek	615	198
Stan na koniec okresu 31 grudnia	48 395	49 616

*Na wysokość utworzonych odpisów w roku 2015 znacząco wpłynął odpis aktualizujący w kwocie 43 848 tys. zł na należność przysługującą od HW Pietrzak Holding S.A., o czym Spółka poinformowała w Raporcie bieżącym nr 34/2016.

Wartości bilansowe należności handlowych Grupy są wyrażone w następujących walutach:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
W walucie polskiej (złoty polski)	13 306	6 544
W walutach obcych (wg walut po przeliczeniu na zł)	19 337	24 603
- w walucie EURO	4 371	5 773
Ogółem	32 643	31 147

Nota 7 / Środki pieniężne i ich ekwiwalenty /

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Środki pieniężne w banku i kasie	4 099	5 771
Środki pieniężne razem	4 099	5 771

Nota 8 / Kapitał podstawowy oraz akcje własne /

Struktura kapitału podstawowego jednostki dominującej

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Data rejestracji
A	Zwykłe	4 314 000	13 330	01-06-1995
B	Zwykłe	3 000 000	9 270	28-04-1997
C	Zwykłe	3 074 433	9 500	19-09-2003
D	Zwykłe	1 883 193	5 819	20-05-2005
E	Zwykłe	12 271 626	37 920	14-01-2008
Kapitał podstawowy razem		24 543 252	75 839	

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 3,09 zł.

Wszystkie akcje wyemitowane przez Jednostkę dominującą zostały w pełni opłacone.

Z Zgodnie z Uchwałą nr 2/2010 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia "FERRUM" S.A. z dnia 25 listopada 2010r. oraz Uchwałą Zarządu nr 278/VI/11 Spółka 7 września 2011r. rozpoczęła skup akcji własnych. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Nadzorczej, Zarząd postanowił zakończyć skup akcji własnych w dniu 29 marca 2012 r.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w ramach rozpoczętego programu skupu nabyto 1 386 386 akcji za kwotę 12 899 tys. zł.

Na akcjach własnych został ustanowiony zastaw rejestrowy na rzecz WĘGŁOKOKSU S.A. o czym Ferrum S.A. poinformowała w Raporcie bieżącym nr: 24/2016.

Struktura akcjonariatu jednostki dominującej na dzień 31.12.2015r.

Akcjonariusz	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów na WZ	% udział w ogólnej liczbie głosów na WZ
Pan Sławomir Bajor wraz z „B.S.K. Return S.A. oraz z podmiotami powiązanymi*	6 979 732	28,44%	6 979 732	28,44%
ArcelorMittal Poland S.A.	3 121 877	12,72%	3 121 877	12,72%
ArcelorMittal Flat Carbone Europe S.A.	2 177 123	8,87%	2 177 123	8,87%
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	5 147 730	20,97%	5 147 730	20,97%
HW Pietrzak Holding S.A.	1 229 112	5,01%	1 229 112	5,01%
Akcje własne	1 386 386	5,65%	1 386 386	5,65%
Pozostali	4 501 292	18,34%	4 501 292	18,34%
Razem	24 543 252	100,00%	24 543 252	100,00%

W tabeli zaprezentowano pośrednie udziały:

*Podmioty powiązane z Panem Bajorem posiadają łącznie 6 979 732 akcji "FERRUM" S.A., stanowiących 28,44% udziału w kapitale zakładowym "FERRUM" S.A., uprawniających do 6 979 732 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 28,44% ogólnej liczby głosów w "FERRUM" S.A. Podmiotami posiadającymi przy tym samodzielnie powyżej 5% w ogólnej liczbie głosów Ferrum S.A. są PKO BP S.A., ArcelorMittal Poland S.A. oraz ArcelorMittal Flat Carbone Europe S.A. które posiadają bezpośrednio odpowiednio 5 147 730 akcji FERRUM S.A., co stanowi 20,97% kapitału zakładowego oraz 3 121 877 akcji FERRUM S.A., co stanowi 12,72% kapitału zakładowego oraz 2 177 123 akcji Ferrum S.A. co stanowi 8,87% kapitału zakładowego.

Struktura akcjonariatu jednostki dominującej na dzień 31.12.2016r.

Akcjonariusz	Ilość akcji*	% udział w kapitale zakładowym*	Ilość głosów na WZ	% udział w ogólnej liczbie głosów na WZ
BSK Return S.A.**	3 858 482	15,72%	3 858 482	15,72%
Anguilla Investment Sp. z o.o.**	2 403 252	9,79%	2 403 252	9,79%
ArcelorMittal Poland S.A.	3 122 687	12,72%	3 122 687	12,72%
ArcelorMittal Flat Carbone Europe S.A.	2 624 045	10,69%	2 624 045	10,69%
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	5 434 648	22,14%	5 434 648	22,14%
Akcje własne	1 386 386	5,65%	1 386 386	5,65%
Pozostali	5 713 752	23,29%	5 713 752	23,29%
Razem	24 543 252	100,00%	24 543 252	100,00%

*Na podstawie wykazu akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% głosów na NWZ FERRUM S.A. w dniu 28 grudnia 2016 r.

** Podmioty powiązane z Panem Sławomirem Bajorem. Zgodnie z najlepszą wiedzą Spółki, łączny stan posiadania akcji FERRUM S.A. przez podmioty powiązane z Panem Sławomirem Bajorem wynosi łącznie 6 982 393 szt. akcji FERRUM S.A., stanowiących 28,45% udziału w kapitale zakładowym FERRUM S.A., uprawniających do 6 982 393 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 28,45% ogólnej liczby głosów FERRUM S.A.

Nota 9 / Rezerwy na zobowiązania/

	Rezerwa na kary umowne	Rezerwa na sądowe nakazy zapłaty	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 31 grudnia 2015 roku	-	-	187	187
W tym:				
Krótkoterminowe	-	-	187	187
Ujęcie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów				
- Utworzenie dodatkowych rezerw	-	-	111	111
Rozwiązanie rezerw				
W tym:				
- w części wykorzystanej	-	-	-187	-187
- części niewykorzystanej	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2016 roku	-	-	111	111
W tym:				
Krótkoterminowe	-	-	111	111

Nota 9a / Rezerwy na świadczenia pracownicze /

Ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

rezerwy

z tytułu:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Długoterminowe		
Rezerwy na nagrody jubileuszowe	2 971	2 548
Rezerwy na odprawy emerytalne	864	610
Razem	3 835	3 158
Krótkoterminowe		
Rezerwy na nagrody jubileuszowe	387	548
Rezerwy na odprawy emerytalne	122	67
Pozostałe rezerwy	771	705
Razem	1 280	1 320

Wysokość zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na 31.12.2016r. została wyliczona przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego.

Główne zastosowane założenia aktuarialne:

- 1) Na wyliczenie rezerwy istotne znaczenie wywarła wysokość stopy dyskontowej, która odzwierciedla zmianę wartości pieniądza w czasie. W założeniach przyjęto stopę dyskontową opartą na aktualnej rentowności obligacji skarbowych. W celu ustalenia dyskonta dla okres, który znajduje się pomiędzy znanymi terminami wykupu obligacji skarbowych (od 2 do 10 lat) zastosowano prognozę opartą na funkcji liniowej, natomiast dla okresów krótszych niż 2 lata lub dłuższych niż 10 lat oszacowano stopę dyskontową poprzez ekstrapolację bieżącego oprocentowania obligacji skarbowych wzdłuż krzywej rentowności opartej na funkcji logarytmicznej.

Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji rezerw na 31.12.2016 r. wynosi 2,92%.

- 2) Do wyliczenia rezerw na nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne przyjęto wskaźnik wzrostu podstawy na poziomie 5,93 % dla Ferrum S.A. oraz 2,85% dla spółki ZKS Ferrum S.A., który został

wyliczony na podstawie danych publikowanych corocznie przez Komisję Trójstronną dotyczących wysokości minimalnego wynagrodzenia.

- 3) Przyjęto średnią wartość współczynnika rotacji obliczoną na podstawie danych z okresu 2012-2016 na poziomie 13,18% dla spółki Ferrum S.A. oraz dla ZKS Ferrum S.A. 24,76%. Współczynnik rotacji obliczany jest jako iloraz osób, które w danym roku odeszły z pracy i średniorocznego zatrudnienia.

Opis dodatkowych ujawnień MSR

Koszty bieżącego zatrudnienia, tj. wzrost wartości bieżącej zobowiązań z tytułu określonych świadczeń wynikających z pracy wykonywanej przez pracowników w okresie bieżącym;

Koszty odsetkowe od zobowiązania z tytułu określonych świadczeń to zmian wartości zobowiązania początkowego w trakcie okresu spowodowana upływem czasu;

Zyski i straty aktuarialne to wszelkie zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, wynikające z:

- skutków zmian założeń aktuarialnych,

- korekt założeń aktuarialnych ex post (skutków różnic pomiędzy poprzednimi założeniami aktuarialnymi a tym, co faktycznie nastąpiło) oraz z tytułu różnic między rzeczywistym a poprzednio przyjętym wzrostem wynagrodzeń i inne zmiany wartości przyszłego zatrudnienia;

Koszty przyszłego zatrudnienia, tj. zmiana wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń za pracę wykonywaną przez pracowników w ubiegłych okresach, pojawiająca się w okresie bieżącym w wyniku zmiany programu lub ograniczenia programu oraz wszelkie zyski i straty z tytułu rozliczenia.

Wyceną aktuarialną oparto o następujące podstawowe założenia:
dla Ferrum S.A.

Wycenę aktuarialną oparto o następujące podstawowe założenia:	na dzień: 2016-12-31	na dzień: 2015-12-31
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe (w nawiasie zakładany wzrost dla pierwszego roku)	5,93% (0,00%)	5,96% (0,00%)
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji rezerwy na odprawy nagrody jubileuszowe (w nawiasie zakładany wzrost dla pierwszego roku)	5,93% (0,00%)	5,96% (0,00%)
Współczynnik rotacji (zwolnień) pracowników	13, 18%	13, 74%
średnioważony okres dyskontowania wszystkich wypłat	18 lat 1 miesiąc	18 lat 3 miesiące
stopa dyskontowa dla średnioważonego okresu dyskontowania	2, 92%	2,72%

dla ZKS Ferrum S.A.

Wycenę aktuarialną oparto o następujące podstawowe założenia:	na dzień: 2016-12-31	na dzień: 2015-12-31
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe	2, 85%	3, 49%
Współczynnik rotacji (zwolnień) pracowników	24, 76%	30, 00%
średnioważony okres dyskontowania wszystkich wypłat	24 lat 7 miesięcy	26 lat 6 miesięcy
stopa dyskontowa dla średnioważonego okresu dyskontowania	3, 04%	2, 84%

Grupa Kapitałowa "FERRUM" S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w okresie bieżącym kształtowały się następująco:

Uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia dla zobowiązań netto z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych	01-01-2016 - 31-12-2016
Wartość bieżąca zobowiązania z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia	4 478
Koszt bieżącego zatrudnienia	934
Koszty odsetkowe	96
Ponowna wycena zobowiązania z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia (A+B)	1 069
A. Zyski i straty aktuarialne z tytułu zmiany założeń aktuarialnych na skutek zmian założeń demograficznych (rotacja pracowników)	139
na skutek zmian założeń finansowych (stopa dyskontowa, planowany wzrost wynagrodzeń)	181
B. Zyski i straty aktuarialne ex post z tytułu różnic między rzeczywistym a poprzednio przyjętym wzrostem wynagrodzeń oraz inne zmiany wartości przeszłego zatrudnienia	-41
Świadczenia wypłacone i korekta wartości początkowej zobowiązania spowodowana odejściem pracownika	930
Wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na koniec roku	-1 462
	5 115

Analiza wrażliwości

Analiza wrażliwości dla każdego istotnego założenia aktuarialnego na koniec okresu sprawozdawczego, pokazująca, jaki wpływ na zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych miałyby zmiany w odpowiednich założeniach aktuarialnych.				
Założenie aktuarialne	Procentowa zmiana wskaźnika	Wartość rezerwy po korekcie	Kwotowa zmiana rezerwy	Procentowa zmiana rezerwy
Stopa dyskontowa	+1,00%	4 874	-241	-4,72%
Stopa dyskontowa	-1,00%	5 384	269	5,26%
Rotacja pracowników	+1,00%	4 829	-286	-5,60%
Rotacja pracowników	-1,00%	5 433	318	6,21%
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń	+1,00%	5 375	260	5,08%
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń	-1,00%	4 916	-200	-3,91%

Średnia liczba pracowników

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Liczba pracowników	468	461

Nota 10 / Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania /

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Zobowiązania handlowe, w tym:	67 442	53 350
- wobec jednostek powiązanych	890	803
Zobowiązania wobec banku z tyt. factoringu	-	8 312
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	8 003	7 002
Zobowiązania z tyt. nabytych wierzytelności*	41 530	46 235
Zobowiązania pozostałe	422	1 344
Zobowiązania finansowe razem	117 397	116 243
Zobowiązania niefinansowe, w tym:	19 388	19 735
Przychody przyszłych okresów	1 737	2 207
Pozostałe zobowiązania, w tym:	17 651	17 528
- zobowiązania z tyt. wynagrodzeń	1 644	1 543
- zobowiązania z tyt. podatków, ceł i innych świadczeń	12 884	11 073
- zobowiązania z tyt. otrzymanych zaliczek	2 594	4 256

- zobowiązania pozostałe	529	656
Razem zobowiązania handlowe i pozostałe	136 785	135 978
Zobowiązania	136 785	135 978
W tym część:		
Długoterminowa	5 875	45 392
Krótkoterminowa	130 910	90 586

* W dniu 23 lipca 2015 Ferrum S.A. opublikowała Raport bieżący nr 50/2015, którym poinformowała o zawarciu porozumienia w sprawie wierzytelności mFaktoring wobec FERRUM, na mocy którego Spółka uznała wierzytelność posiadaną przez mFaktoring względem FERRUM S.A. w wysokości 49,9 mln zł. Wierzytelność w wysokości wskazanej wynika z transakcji handlowych z tytułu dostaw wyrobów stalowych zawieranych pomiędzy Spółką a HW Pietrzak. Wierzytelność HW Pietrzak została nabyta przez mFaktoring w ramach umowy faktoringu łączącej HW Pietrzak i mFaktoring.

W dniu 23 grudnia 2015 roku Ferrum S.A. podpisała pakiet powiązanych ze sobą dokumentów określających nowy model restrukturyzacji zadłużenia.

Na mocy podpisanych uгод spłata wierzytelności z mFaktoringiem w wysokości 43,5 mln zł oraz 0,65 mln EUR została wydłużona do 31 grudnia 2020 roku.

Zgodnie z zawartą ugodą Ferrum S.A. do dnia sporządzenia sprawozdania dokonała spłaty wierzytelności w wysokości 4 705 tys. zł.

W dniu 19 stycznia 2017 roku Spółka poinformowała, iż wierzytelność mFaktoring została przelana na rzecz Funduszu Inwestycyjnego.

W dniu 13 kwietnia Spółka otrzymała zawiadomienie, zgodnie z którym wierzytelności Funduszu Pragma zostały przelane na Fundusz Mezzanine, w konsekwencji czego Fundusz Mezzanine wstąpił w prawa i obowiązki Funduszu Pragma wynikające z ugody zawartej ze Spółką.

Informacja o powyższych zdarzeniach została zamieszczona w Nota 24.

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Do roku	3 425	2 458
Od roku do 5 lat	4 578	4 544
Powyżej 5 roku	-	-
Razem	8 003	7 002

Uzgodnienie minimalnych opłat leasingowych

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	8 003	7 002
Przyszłe zobowiązania z tyt. odsetek	647	917
Minimalne płatności leasingowe	8 650	7 919

Grupa jako leasingobiorca na 31.12.2016 r. posiada umowy leasingowe o charakterze finansowym. Umowy dotyczą głównie środków transportu oraz urządzeń technicznych i zawierane są głównie na okres 3 lat. Wartość netto środków trwałych w leasingu na dzień 31.12.2015 wynosi 12 542 tys. zł, w tym: środki transportu 583 tys. zł oraz inne środki trwałe 11 959 tys. zł.

Wartość netto środków trwałych w leasingu na dzień 31.12.2016 wynosi 10 012 tys. zł, w tym: środki transportu 727 tys. zł oraz inne środki trwałe 9 285 tys. zł.

Dotacje

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Dotacje - dofinansowanie prac rozwojowych	1 737	2 207
Dotacja- dofinansowanie kompetencji personelu	-	-
Razem	1 737	2 207

Grupa w latach 2007 i 2008 otrzymała w kwocie 2 135 tys. zł dotację do aktywów na realizację opracowania i wdrożenia technologii wytwarzania wielkogabarytowych kształtowników zimno giętych na podstawie Umowy o dofinansowanie wykonanie projektu celowego nr 6 ZR9 2006C/06782 z dnia 1.12.2006 r. zawartej z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dotacja rozliczana jest na przychody proporcjonalnie do stopnia amortyzowania wartości niematerialnych sfinansowanych tą dotacją. Na dzień 31.12.2016 r. nierozliczona kwota dotacji prezentowana jest w rozliczeniach międzyokresowych przychodów, w tym:

- długoterminowych 1 267 tys. zł
- krótkoterminowych 470 tys. zł

W latach 2010-2012 roku Grupa otrzymała dotację w kwocie 1 938 tys. zł na realizację epoksydowania powierzchni wewnętrznej rur spawanych i kształtowników zimno giętych zgrzewanych prądami wielkiej częstotliwości na podstawie Umowy o dofinansowanie wykonanie projektu celowego nr 6 ZR7 2009C/07343 z dnia 27.10.2010 r. zawartej z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Nota 11 / Pochodne instrumenty finansowe /

Walutowe kontrakty terminowe typu forward

	31.12.2016 r.		31.12.2015 r.	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Ogółem	-	31	-	300
Krótkoterminowe	-	31	-	300
Długoterminowe	-	-	-	-

Grupa wycenia instrumenty pochodne w wartości godziwej przez wynik finansowy z zastosowaniem technik wyceny opartych na danych rynkowych (Level 2 zgodnie z MSSF).

Nota 12 / Kredyty i pożyczki /

	Kredyty i pożyczki	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Długoterminowe			
Kredyty bankowe		-	46 643
		-	46 643
Krótkoterminowe			
Kredyty bankowe/pożyczki		54 398	10 531
Kredyt w rachunku bieżącym		14 572	12 504
		68 970	23 035
Razem kredyty i pożyczki		68 970	69 678

Wartość godziwa kredytów nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej, ponieważ wpływ dyskonta nie jest znaczący.

Wartość zobowiązań wobec mFaktoring została opisana w (nota 10).

Kredyty prezentowane są jako krótkoterminowe w związku z niespełnieniem kowenantów.

Struktura walutowa kredytów zawartych przez Grupę:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Złoty polski	68 970	69 678
Ogółem	68 970	69 678

Grupa dysponuje następującymi niewykorzystanymi liniami kredytowymi:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
O zmiennym oprocentowaniu:		
- wygasające w ciągu jednego roku	2 041	14 467

Limity wygasające w ciągu jednego roku to limity przyznawane na okres jednego roku.

Grupa Kapitałowa "FERRUM" S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Zobowiązania z tytułu kredytów wraz z zabezpieczeniami

Nazwa jednostki, siedziba	Kwota		Termin spłaty	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
	wg umowy	stan na 31.12.2016			
ING Bank Śląski S.A. Katowice	25 000	1 417	31.01.2017	1 M WIBOR+marża	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych do kwoty 41,67 mln ustanowiony na Linii do produkcji rur zgrzewanych, Linii produkcyjnej do izolacji rur 3LPEN, na Systemie transportu śrutowania i malowania rur; Zastaw rejestrowy do kwoty 41,67 mln ustanowiony na Akcjach ZKS FERRUM S.A., hipoteka do kwoty 42 mln ustanowiona przez Spółkę na nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr KA1K/00054156/3 oraz hipoteka łączna do kwoty 30 mln ustanowiona dla nieruchomości dla której jest prowadzona księga KA1K/00065740/4,KA1K/00076874/4,KA1K/00106112/3,KA1K/00132210/1 oraz KA1K/00131534/1, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, cesja wierzytelności, oświadczenie Spółki o poddaniu się egzekucji co do zapłaty wierzytelności w Banku
ING Bank Śląski S.A. Katowice	25 000	23 836	31.12.2020	1M WIBOR+marża	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych do kwoty 41,67 mln ustanowiony na Linii do produkcji rur zgrzewanych, Linii produkcyjnej do izolacji rur 3LPEN, na Systemie transportu śrutowania i malowania rur; Zastaw rejestrowy do kwoty 41,67 mln ustanowiony na Akcjach ZKS FERRUM S.A., hipoteka do kwoty 42 mln ustanowiona przez Spółkę na nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr KA1K/00054156/3 oraz hipoteka łączna do kwoty 30 mln ustanowiona dla nieruchomości dla której jest prowadzona księga KA1K/00065740/4,KA1K/00076874/4,KA1K/00106112/3,KA1K/00132210/1 oraz KA1K/00131534/1, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, cesja wierzytelności, oświadczenie Spółki o poddaniu się egzekucji co do zapłaty wierzytelności w Banku
Bank Millennium S.A.	15 000	14 998	31.12.2020	1 M WIBOR+marża	Przewłaszczenie zapasów o wartości 25 mln, hipoteka do kwoty 49 mln ustanowiona przez Spółkę na nieruchomości dla której jest prowadzona księga wieczysta nr KA1K/00038142/4 oraz na nieruchomości dla której jest prowadzona księga wieczysta nr KA1K/00065740/4,KA1K/00054156/3, KA1K/00076874/2,KA1K/000106112/3,KA1K/000131534/1,KA1K/00132210/1 oraz wpis na 1 miejscu KA1K/00074274/2, zastaw rejestrowy do kwoty 49 mln na środkach trwałych ustanowiony na Linii do produkcji ciągłej rur spawanych spiralnie, Linii produkcyjnej do izolacji rur 3LPE, na Systemie transportu śrutowania i malowania rur; Zastaw rejestrowy do kwoty 49 mln ustanowiony na Akcjach ZKS FERRUM S.A., Przelew praw z polis ubezpieczeniowych dla której jest prowadzona księga Nr KA1K/00038142/4,KA1K/00074274/2, Oświadczenie Spółki o poddaniu się egzekucji co do zapłaty Wierzytelności Banku.
Bank Millennium S.A.	45 000	14 148	31.12.2018	1 M WIBOR+marża	Przewłaszczenie zapasów o wartości 25 mln, hipoteka do kwoty 49 mln ustanowiona przez Spółkę na nieruchomości dla której jest prowadzona księga wieczysta nr KA1K/00038142/4 oraz na nieruchomości dla której jest prowadzona księga wieczysta nr KA1K/00065740/4,KA1K/00054156/3, KA1K/00076874/2,KA1K/000106112/3,KA1K/000131534/1,KA1K/00132210/1 oraz wpis na 1 miejscu KA1K/00074274/2, zastaw rejestrowy do kwoty 49 mln na środkach trwałych ustanowiony na Linii do produkcji ciągłej rur spawanych spiralnie, Linii produkcyjnej do izolacji rur 3LPE, na Systemie transportu śrutowania i malowania rur; Zastaw rejestrowy do kwoty 49 mln ustanowiony na Akcjach ZKS FERRUM S.A., Przelew praw z polis ubezpieczeniowych dla której jest prowadzona księga Nr KA1K/00038142/4,KA1K/00074274/2, Oświadczenie Spółki o poddaniu się egzekucji co do zapłaty Wierzytelności Banku.
Śląski Bank Spółdzielczy "SILESIA"	6 899	4 612	31.12.2017	3 M WIBOR+marża	Hipoteka do kwoty 18 mln zł na prawie wieczystego użytkowania nieruchomości obejmującej działkę grunt nr 20/39 objętej kw nr KA1K/00129388/5, cesja wierzytelności z polisy ubezp., sądowy zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 5 mln zł wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel własny in blanco
mBank	6 000	5 061	31.01.2018	1 M WIBOR+marża	Hipoteka umowna na nieruchomości objętej kw nr KA1K/00057434/7, cesja wierzytelności z polisy ubezp., poręczenie FERRUM SA
Raiffeisen	6 000	4 898	21.12.2017	1 M WIBOR+marża	Hipoteka łączna do kwoty 15 mln na nieruchomości objętej kw nr KA1K/00052098/4 oraz kw nr KA1K/00112960/7 wraz z cesją z umowy ubezpieczenia w/w nieruchomości; cesja wierzytelności przysługujących kredytobiorcy z tytułu finansowanych kontraktów
Razem wartość kredytów		68 970			

W dniu 23 grudnia 2015 roku Ferrum S.A. podpisała pakiet powiązanych ze sobą dokumentów określających nowy model restrukturyzacji zadłużenia.

Na w/w pakiet dokumentów składają się odrębne, ale analogiczne co do modelu ugody z Finansującymi dotyczące wydłużenia terminu ostatecznej spłaty do 31 grudnia 2020 r. harmonogramu spłaty przez Spółkę wymagalnych i objętych ugodami wierzytelności wobec Finansujących z tytułu umów kredytowych zawartych z tymi instytucjami w latach poprzednich w kwotach jak poniżej:

- względem Banku ING w wysokości 26 045 tys. zł w tym z tytułu kredytu w rachunku bieżącym w wysokości 23 836 tys. zł oraz z tytułu kredytu terminowego w wysokości 2 209 tys. zł;

- względem Banku Millenium w wysokości 30 667 tys. zł w tym z tytułu kredytu rewolwingowego w wysokości 15 669 tys. zł oraz z tytułu kredytu w rachunku bieżącym 14 998 tys. zł

Na mocy Ugód Spółka potwierdziła, iż wierzytelności Finansujących są wymagalne, intencją stron nie jest zmiana tego wymagalnego charakteru, a jedynie rozłożenie spłaty tych wierzytelności na raty.

Na mocy Ugód spłata wymagalnych wierzytelności następować będzie w ratach o zmiennej wysokości, przy czym należność główna spłacana będzie w okresach kwartalnych począwszy od września 2016 r.

Ugody weszły w życie 15 stycznia 2016 roku po spełnieniu szeregu warunków o charakterze gospodarczym, administracyjnym, korporacyjnym oraz formalno-prawnym, takich w szczególności jak: dostarczenie Finansującym dokumentacji potwierdzającej ich wzajemne respektowanie wierzytelności wobec FERRUM, wymaganych prawem zgód organów korporacyjnych Emitenta zatwierdzających warunki Ugód, stosownych oświadczeń, przedłożenie oraz akceptacja przez Finansujących warunków nawiązywanej przez Emitenta ze stronami trzecimi współpracy handlowej.

W Raportach bieżących nr 7/2017 Spółka poinformowała o przelewie wierzytelności Banku ING S.A. na Fundusz Pragma oraz o zmianie harmonogramu spłat zobowiązań względem Finansujących na 31 marca 2017. W dniu 13 kwietnia Spółka otrzymała zawiadomienie, zgodnie z którym wierzytelności Funduszu Pragma zostały przelane na Fundusz Mezzanine, w konsekwencji czego Fundusz Mezzanine wstąpił w prawa i obowiązki Funduszu Pragma wynikające z ugody zawartej ze Spółką Ferrum S.A..

Informacja o powyższych zdarzeniach została zamieszczona w Nota 23.

Nota 13 / Przychody ze sprzedaży /

Przychody ze sprzedaży	31.12.2016r.	31.12.2015 r.
Przychody ze sprzedaży produktów – rur,	227 342	192 571
Przychody ze sprzedaży konstrukcji spawanych	62 543	55 715
Przychody z pozostałej działalności	2 114	2 539
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	16 835	60 549
Razem przychody ze sprzedaży	308 834	311 374

Sprzedaż produktów Grupy wyraźnie wzrasta w miesiącach od marca do października, osiągając w tym okresie najwyższy poziom, a maleje od listopada do lutego. Przyczyny sezonowości sprzedaży należy upatrywać w cyklu działalności odbiorców, którzy reprezentują segmenty rynku takie jak: budownictwo, ciepłownictwo, gazownictwo, wodno-kanalizacyjne. W przypadku gazownictwa oraz budownictwa wszelkie inwestycje, które wiążą się z instalacją rur są prowadzone w okresie od marca do października.

Dostawy rur dla ciepłownictwa realizowane są w okresie od marca do września, co spowodowane jest przerwą w okresie grzewczym i możliwością przeprowadzenia nowych inwestycji.

Nota 13 a / Przychody ze sprzedaży – struktura geograficzna /

Przychody ze sprzedaży	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Przychody ze sprzedaży krajowej	209 093	212 816
Przychody ze sprzedaży eksportowej i dostaw Wewnątrzspółnotowych, w tym:	99 741	98 558
- Niemcy	50 505	46 512
- Austria	19 255	11 509
- Finlandia	6 382	-
- Szwajcaria	4 518	-
- Francja	-	4 310
- USA	-	5 479
Razem przychody ze sprzedaży	308 834	311 374

Nota 14 / Koszty według rodzaju /

Koszty według rodzaju	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Amortyzacja	13 180	12 028
Zużycie materiałów i energii	205 898	175 961
Usługi obce	24 406	24 234
Podatki i opłaty	7 145	6 511
Wynagrodzenia	29 026	27 782
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	6 445	6 040
Pozostałe koszty rodzajowe	825	980
Koszty według rodzaju, razem	286 925	253 536
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	-4 052	-3 394
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	1 725	514
Koszty sprzedaży	4 960	6 030
Koszty ogólnego zarządu	21 155	20 762
Koszt własny sprzedanych produktów	263 137	229 624
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	14 372	59 098
Koszt własny sprzedaży	277 509	288 722

Nota 15 / Pozostałe przychody operacyjne /

Pozostałe przychody operacyjne	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	42	36
Rozliczenie dotacji na prace rozwojowe	470	368
Odszkodowania, reklamacje	200	130
Przychody z tyt. zapłaty not obciążeniowych	108	21
Odwrócenie odpisów aktualizujących należności	156	32
Odwrócenie odpisów aktualizujących na zapasy	4 169	-
Aktualizacja nieruchomości inwestycyjnej	18	-
Przychody z tyt. rozwiązanych rezerw	-	-
Inne przychody operacyjne	260	253
Pozostałe przychody operacyjne, razem	5 423	840

Nota 16 / Pozostałe koszty operacyjne /

Pozostałe koszty operacyjne	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych	131	41 891
Odszkodowania, kary	2 363	125
Koszty z tytułu zabezpieczeń	-	19
Wynik na różnicach kursowych	1 602	393
Odpis aktualizujący zapasy produktów gotowych	36	4 572
Odpis aktualizujący produkcję w toku	-	1 308
Odpis aktualizujący materiały	-	113
Inne koszty operacyjne	96	249
Pozostałe koszty operacyjne, razem	4 228	48 670

Nota 17 /Przychody i koszty finansowe /

Przychody finansowe	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Wynik na różnicach kursowych	268	-
Przychody z tytułu odsetek od kontrahentów	59	876
Przychody z tyt. odsetek od pożyczki	-	488
Rozliczenie odpisów dot. odsetek	360	227
Rozwiązanie odpisu dot. spłaconej pożyczki	414	-
Umorzenie odsetek od zobowiązań	630	55
Pozostałe przychody	168	187
Przychody finansowe razem	1 899	1 833
Koszty finansowe		
Wynik na różnicach kursowych	-	82
Odsetki, prowizje od kredytów bankowych	3 829	4 238
Odsetki od zobowiązań naliczane memoriałowo	311	639
Opłaty z tytułu factoringu	-	-
Odpis na niespłaconą pożyczkę i odsetki	-	1 042
Odsetki wobec kontrahentów	1 956	1 511
Opłaty leasingowe	318	372
Inne koszty finansowe	17	89
Koszty finansowe razem	6 431	7 973

Nota 18 /Odroczony podatek dochodowy /

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego kompensuje się ze sobą, jeżeli Grupa posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do skompensowania bieżących aktywów i zobowiązań podatkowych i jeżeli odroczony podatek dochodowy podlega tym samym organom podatkowym. Grupa w sprawozdaniu finansowym wykazuje następujące kwoty:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16 694	17 797
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	21 692	21 901
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego -netto	4 998	4 104

Grupa Kapitałowa "FERRUM" S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Zmiany stanu aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego w trakcie roku przedstawiają się w sposób następujący

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Zobowiązania nieuregulowane zgodnie z art.15b CIT	Wycena aktywów obrotowych	Strata podatkowa do rozliczenia	Pozostałe Zobowiązania	Razem
Na dzień 1 stycznia 2015	1 007	-	1 713	4 183	329	7 232
Korekta lat poprzednich		1 228				1 228
Na dzień 1 stycznia 2015 (dane przekształcone)	1 007	1 228	1 713	4 183	329	8 460
a) zwiększenia	89	11 833	3 296	-	347	15 565
b) zmniejszenia	113	1 228	993	3 886	8	6 228
Na dzień 31 grudnia 2015	983	11 833	4 016	297	668	17 797
Na dzień 1 stycznia 2016	983	11 833	4 016	297	668	17 797
a) zwiększenia	215	-	689	4 992	75	5 971
b) zmniejszenia	97	4 604	1 658	456	259	7 074
Na dzień 31 grudnia 2016	1 101	7 229	3 047	4 833	484	16 694

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa na różnicę pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	Rezerwa na wycenioną nieruchomość inwestycyjną	Pozostałe-wycena aktywów obrotowych	Razem
Na dzień 1 stycznia 2015	10 847	10 500	312	21 659
Korekta lat poprzednich	-562			-562
Na dzień 1 stycznia 2015 (przekształcone)	10 285	10 500	312	21 097
a) zwiększenia	418	-	1 996	2 414
b) zmniejszenia	741	228	641	1 610
Na dzień 31 grudnia 2015	9 962	10 272	1 667	21 901
Na dzień 1 stycznia 2016	9 962	10 272	1 667	21 901
a) zwiększenia	-	11	843	854
b) zmniejszenia	649	-	414	1 063
Na dzień 31 grudnia 2016	9 313	10 283	2 096	21 692

Nota 19 /Podatek dochodowy/

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Podatek bieżący	135	-
Podatek odroczony	958	-8 452
	1 093	-8 452

Władze podatkowe mogą przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych i rozliczeń podatkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku, w którym złożono deklaracje podatkowe i obciążyć Grupę dodatkowym wymiarem podatku wraz z karami i odsetkami.

W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwości powstania istotnych zobowiązań z tego tytułu.

Podatek dochodowy – uzgodnienie efektywnej stawki podatku

	Okres zakończony 31/12/2016	Okres zakończony 31/12/2015
	PLN	PLN
Zysk przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	1 873	(58 110)
Koszt podatku dochodowego wg stawki 19% (2015: 19%)	356	(11 041)
Efekt podatkowy przychodów niebędących przychodami według przepisów podatkowych	(2 356)	(2 869)
Efekt podatkowy kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów (NKUP) według przepisów podatkowych	(2 015)	6 497
Efekt na koncesjach (ulgi na koszty badań i rozwoju lub podobne)	-	-
Efekt podatku zaksięgowanego w innych całkowitych dochodach	63	19
Efekt podatkowy strat podatkowych poniesionych w okresie	5 045	(1 058)
Pozostałe	-	-
	1 093	(8 452)
Obciążenie wyniku z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
Koszt podatku dochodowego ujęty w wynik z działalności kontynuowanej	1 093	(8 452)

Stawka podatkowa zastosowana w powyższym uzgodnieniu na lata 2016 i 2015 wynosi 19% i wynika z przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

Grupa w związku z ujęciem zysków i strat aktuarialnych od świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia w innych całkowitych dochodach w kwocie 334 tysięcy złotych ujęła również efekt podatkowy z wykazanej transakcji w wysokości 63 tysiące złotych.

Władze podatkowe mogą przeprowadzić kontrolę ksiąg rachunkowych i rozliczeń podatkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku, w którym złożono deklaracje podatkowe i obciążyć Grupę dodatkowym wymiarem podatku wraz z karami i odsetkami.

W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwości powstania istotnych zobowiązań z tego tytułu.

Nota 20 /Zysk/strata na jedną akcję/

Podstawowy zysk/strata na akcję

Podstawowy zysk/strata na jedną akcję wylicza się jako iloraz zysku/straty przypadającego/ej na akcjonariuszy jednostki dominującej oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w ciągu roku.

	31.12.2016 r.	31.12.2015r.
Zysk/strata	780	-49 658
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	23 156 866	23 156 866
Podstawowy zysk (strata) na jedną akcję w PLN	0,03	-2,14

Rozwodniony zysk na akcję

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się, korygując średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zmiana na potencjalne akcje zwykłe powodując rozwodnienie. Grupa nie posiada instrumentów powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych, w związku z powyższym rozwodniony zysk na akcję jest równy wskaźnikowi podstawowemu zysk na akcję.

Nota 21 /Nota objaśniająca do rachunku przepływów pieniężnych/

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Środki pieniężne w kasie	44	26
Środki pieniężne na rachunku bankowym	4 055	5 745
Razem środki pieniężne	4 099	5 771
Odsetki i udziały w zyskach	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Odsetki zapłacone od kredytów	3 830	4 238
Odsetki od leasingu	318	372
Razem	4 148	4 610
Zmiana stanu zapasów	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Stan zapasów na początek roku	40 460	51 833
Stan zapasów na koniec roku (-)	- 47 694	-40 460
Razem	-7 234	11 373
Zmiana stanu zobowiązań	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań	-3 129	-9 036
Korekty bilansowej zmiany z tyt:		
Zaciągnięte kredyty, pożyczki	-18 927	-25 503
Spłata kredytów, pożyczek	24 787	36 298
Zobowiązania z tyt. środków trwałych	2 078	84
Zobowiązania z tyt. instrumentów pochodnych	-	-82
Zmiana stanu zobowiązań wykazana w przepływach pieniężnych	4 809	1 761

Nota 22 /Aktywa i zobowiązania warunkowe/

Grupa Ferrum S.A według stanu na 31.12.2016r. posiada zobowiązania warunkowe na kwotę 1 388 tys. zł i 1 558 tys. EUR wobec Alior Bank S.A., Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Towarzystwa Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A. i Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń ERGO HESTIA S.A. z tytułu otrzymanych gwarancji dla odbiorców na właściwe usunięcie wad i usterek dobrego wykonania oraz zwrotu zaliczki.

Nota 23 /Informacje o znaczących zdarzeniach jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy nie uwzględnionych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat/

W Grupie po dacie zamknięcia bilansu nie miały miejsca zdarzenia gospodarcze, które powinny być ujęte w sprawozdaniu, a nie zostały ujęte.

- W dniu 19 stycznia 2017 roku opublikowano Raport nr 3/2017, w którym Spółka poinformowała o przelewie wierzytelności posiadanej przez mFaktoring względem Emitenta na rzecz CC94 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w kwocie 41,5 mln zł.

- W dniu 1 marca 2017 roku w Raporcie 7/2017 Spółka poinformowała, iż z dniem 23 lutego 2017 r. zostały przelane wierzytelności Banku ING S.A. na Fundusz Pragma w kwocie 25,2 mln zł.
- W Raportach bieżących nr 82/2016 oraz 5 i 8/2017 Spółka poinformowała o podpisanym przez Finansujących zmianie harmonogramu spłat zobowiązań na 31 marca 2017 r. Łączna wysokość rat, których płatność na rzecz Finansujących została przesunięta na wskazaną powyżej datę wynosi 13,7 mln zł. Jednocześnie Emitent poinformował, że prowadzi rozmowy z Finansującymi, których celem jest uzgodnienie nowego harmonogramu spłaty zobowiązań w 2017 roku.
- W dniu 23 stycznia 2017 roku Spółka nabyła od jednostki powiązanej ZKS Ferrum S.A. udziały w Walcowni Blach Grubych Batory Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach o łącznej wartości 5 tysięcy złotych.
- W dniu 31 marca 2017 roku opublikowano Raport nr 14/2017, w którym Ferrum S.A. poinformowała o przesunięciu terminu płatności rat wymaganych w dacie 31 marca 2017 roku na termin 28 kwietnia 2017 roku. Łączna wysokość rat, których płatność na rzecz Finansujących została przesunięta wynosi 13,7 mln zł.
- W dniu 7 kwietnia 2017 roku opublikowano Raport nr 17/2017, w którym Spółka poinformowała, iż otrzymała od wierzyciela CC94 Fundusz Inwestycyjny Zamkniętych Aktywów Niepublicznych, ofertę dotyczącą gotowości podjęcia rozmów dotyczących gruntownej restrukturyzacji zadłużenia finansowego Emitenta.
- W dniu 13 kwietnia 2017 roku Raportem 19/2017 Spółka powiadomiła, iż wierzytelności Funduszu Pragma zostały przelane na Fundusz Mezzanine, w konsekwencji czego Fundusz Mezzanine wstąpił w prawa i obowiązki Funduszu Pragma wynikające z ugody zawartej ze Spółką.
- W dniu 28 kwietnia 2017 roku Raportem nr 21/2017 Spółka Ferrum S.A. poinformowała o przesunięciu terminu płatności rat zobowiązań wierzytelności na 31 maja 2017.

Nota 24 / Transakcje z jednostkami powiązanimi /

DANE ZA ROK 2015

a) Saldo rozrachunków

Nazwa spółki	Należności	Zobowiązania
BSK RETURN S.A. (znaczący inwestor)	144	743
HW PIETRZAK HOLDING S.A. *	43 848	60
Odpis aktualizujący	43 848	-
Razem	144	803

* Na należność przysługującą od HW Pietrzak Holding S.A. został utworzony odpis aktualizujący w kwocie 43 848 tys. zł, o czym Spółka poinformowała w Raporcie bieżącym nr 34/2016

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa FERRUM wykazuje saldo zobowiązań wobec kontrahenta ARCELORMITTAL FLAT CARBON EUROPE w wysokości 565 tys. zł.

b) Przychody z wzajemnych transakcji

Nazwa spółki	Produkty i usługi	Towary i materiały	Pozostałe przychody
BSK RETURN S.A. (znaczący inwestor)	44	3 230	251
HW PIETRZAK HOLDING S.A.	697	50 641	847
Razem	741	53 871	1 098

c) Koszty wzajemnych transakcji

Nazwa spółki	Produkty i usługi	Towary i materiały	Pozostałe koszty
--------------	-------------------	--------------------	------------------

Grupa Kapitałowa "FERRUM" S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

BSK RETURN S.A. (znaczący inwestor)	203	3 154	4
HW PIETRZAK HOLDING S.A.	204	53 911	-
Razem	407	57 065	4

DANE ZA ROK 2016

a) Saldo rozrachunków

Nazwa spółki	Należności	Zobowiązania
BSK RETURN S.A. (znaczący inwestor)	118	-
Grupa ArcelorMittal	8 363	32
Huta Zabrze	-	858
Razem	8 481	890

b) Przychody z wzajemnych transakcji

Nazwa spółki	Produkty i usługi	Towary i materiały	Pozostałe przychody
BSK RETURN S.A. (znaczący inwestor)	4	2 298	27
Grupa ArcelorMittal	20 746	-	-
Huta Zabrze	849	-	-
Razem	21 599	2 298	27

c) Koszty wzajemnych transakcji

Nazwa spółki	Produkty i usługi	Towary i materiały	Pozostałe koszty
BSK RETURN S.A. (znaczący inwestor)	-	27	12
Huta Zabrze	-	886	-
Razem	-	913	12

W roku 2016 wystąpiły transakcje z podmiotami powiązanymi w tym z BSK Return S.A., Grupa ArcelorMittal oraz Hutą Zabrze były to jednak transakcje o charakterze rynkowym, których charakter i warunki wynikają z bieżącej działalności operacyjnej.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa korzystała z porad Kancelarii „Leśnodorski, Ślusarek i Wspólnicy” spółka komandytowa reprezentowaną przez Pana Bogusława Leśnodorskiego, który w Spółce pełni funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Wartość zakupionych usług w roku 2016 wyniosła 340 tysięcy złotych.

Nota 25 /Dane dotyczące wynagrodzenia i pożyczki dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej/

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej za 2015 r. wyniosło 391,6 tysiące złotych, w tym:

- Bogusław Leśnodorski - wynagrodzenie w kwocie 70,1 tys. zł;
- Piotr Chała - wynagrodzenie w kwocie 55,1 tys. zł;
- Hubert Pietrzak - wynagrodzenie w kwocie 55,1 tys. zł;
- Sławomir Bajor - wynagrodzenie w kwocie 55,1 tys. zł;
- Lech Skrzypczyk - wynagrodzenie w kwocie 55,1 tys. zł;
- Martyna Goncerz-Dachowska - wynagrodzenie w kwocie 67,1 tys. zł;
- Surojit Ghosh - wynagrodzenie w kwocie 32,4 tys. zł (do 21.12.2015r.);
- Marek Makowski - wynagrodzenie w kwocie 1,6 tys. zł (od 21.12.2015r.);

Prezes Zarządu Spółki Dominującej pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej spółki zależnej ZKS FERRUM S.A.. Za pełnioną funkcję otrzymał wynagrodzenie w roku 2015 w wysokości 60,8 tys. zł.

Pan Piotr Chała pełniący funkcję Sekretarza w Spółce Dominującej pełnił również funkcję Członka Rady Nadzorczej ZKS FERRUM S.A.. Za pełniącą funkcję otrzymał wynagrodzenie w roku 2015 w wysokości 50,1 tys. zł,

Wynagrodzenie brutto Zarządu Spółki za 2016r. wyniosło 1 199 tysięcy złotych, w tym:

- Konrad Milterski - Prezes Zarządu wynagrodzenie w kwocie 697 tys. zł
- Włodzimierz Kasztalski - Członek Zarządu wynagrodzenie w kwocie 286 tys. zł
- Krzysztof Kasprzycki - Wiceprezes Zarządu wynagrodzenie w kwocie 216 tys. zł

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej za 2016 r. wyniosło 364,5 tysiące złotych, w tym:

- Bogusław Leśnodorski - wynagrodzenie w kwocie 69,0 tys. zł;
- Piotr Chała - wynagrodzenie w kwocie 6,3 tys. zł(do 08.02.2016r.);
- Hubert Pietrzak - wynagrodzenie w kwocie 6,3 tys. zł(do 08.02.2016r.);
- Sławomir Bajor - wynagrodzenie w kwocie 54,3 tys. zł;
- Lech Skrzypczyk - wynagrodzenie w kwocie 6,5 tys. zł(do 09.02.2016r.);
- Martyna Goncerz-Dachowska - wynagrodzenie w kwocie 69,2 tys. zł;
- Tomasz Ślęzak - wynagrodzenie w kwocie 42,2 tys. zł(od 09.02.2016r.);
- Marek Makowski - wynagrodzenie w kwocie 22,3 tys. zł(do 17.05.2016r.);
- Marcin Mosz - wynagrodzenie w kwocie 42,2 tys. zł(od 09.02.2016r.);
- Tomasz Plaskura - wynagrodzenie w kwocie 42,2 tys. zł(od 09.02.2016r.);
- Krzysztof Mikuła - wynagrodzenie w kwocie 4,0 tys. zł(od 17.05.2016r. do 17.08.2016);
- Mariusz Mirosławski - wynagrodzenie w kwocie 0,0 tys. zł(od 28.12.2016r.);

Prezes Zarządu Spółki Dominującej pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej spółki zależnej ZKS FERRUM S.A.. Za pełnioną funkcję otrzymał wynagrodzenie w roku 2016 w wysokości 63 tys. zł.

Pan Piotr Chała pełniący funkcję Sekretarza w Spółce Dominującej pełnił również funkcję Członka Rady Nadzorczej ZKS FERRUM S.A.. Za pełniącą funkcję otrzymał wynagrodzenie w roku 2016 w wysokości 2,4 tys. zł (do 17.01.2016r.).

W analizowanym okresie nie udzielono pożyczki żadnemu członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej.

Nota 26 / Informacja o umowach zawartych z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych /

W dniu 26 lipca 2016 roku Grupa podpisała z Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa z siedzibą w Warszawie umowy o przeprowadzenie przeglądu i badania sprawozdań finansowych jednostkowych i skonsolidowanych za okres od 1 stycznia 2016 do 30 czerwca 2016 oraz od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2016. Łączna wartość wynagrodzenia za usługi określone ww. umową wyniesie 92 tysiące złotych.

Nota 27 / Zatwierdzenie sprawozdania finansowego/

Zarząd "FERRUM" S.A. oświadcza, że z dniem 28 kwietnia 2017 r. zatwierdza niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.

Nota 28 / Działalność zaniechana/

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiła działalność zaniechana.

Nota 29 / Informacje dotyczące segmentów działalności/

Zarząd analizuje segmenty poprzez pryzmat poszczególnych jednostek na podstawie sprawozdawczości finansowej. Wyróżnione zostały 3 segmenty:

- segment rur – produkty oferowane przez "FERRUM" S.A.
- segment konstrukcji stalowych – produkty oferowane przez ZKS Ferrum S.A.
- pozostałe segmenty

Segmenty sprawozdawcze zostały zanalizowane na poziomie zysku brutto ze sprzedaży.

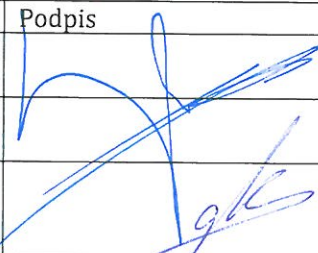
Grupa Kapitałowa "FERRUM" S.A.
Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej)

Informacja dotycząca klientów generujących znaczące przychody została opisana w punkcie 8c sprawozdania.

Segmenty branżowe Grupy 31.12.2015	Segment rur	Segment konstrukcji spawanych	Pozostałe segmenty	Wartość skonsolidowana
Sprzedaż ogółem, w tym:	253 009	58 365	-	311 374
- sprzedaż na zewnątrz grupy	253 009	58 365	-	311 374
Zysk z działalności operacyjnej	-58 711	6 741	-	-51 970
Wynik przed opodatkowaniem	-64 327	6 217	-	-58 110
Amortyzacja	9 831	2 197	-	12 028
Aktywa segmentu	201 387	61 134	197	262 718
Zobowiązania segmentu	184 671	30 030	24	214 725

Segmenty branżowe Grupy 31.12.2016	Segment rur	Segment konstrukcji spawanych	Pozostałe segmenty	Wartość skonsolidowana
Sprzedaż ogółem, w tym:	242 045	65 948	841	308 834
- sprzedaż na zewnątrz grupy	242 045	65 948	841	308 834
- sprzedaż wewnątrz grupy				-
Zysk z działalności operacyjnej	503	5 696	206	6 405
Wynik przed opodatkowaniem	-3 545	5 172	246	1 873
Amortyzacja	10 143	3 037	-	13 180
Aktywa segmentu	191 822	71 455	1 235	264 512
Zobowiązania segmentu	180 025	35 938	47	216 010

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2017-04-28	Krzysztof Kasprzycki	Prezes Zarządu, Dyrektor Zakładu	
2017-04-28	Włodzimierz Kasztalski	Wiceprezes Zarządu Dyrektor ds. Handlu	
2017-04-28	Grzegorz Kowalik	Wiceprezes Zarządu Ds. Finansowych i Restrukturyzacji	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2017-04-28	Barbara Sterkowicz	Główny Księgowy	